

**BỘ TƯ PHÁP
BAN QUẢN LÝ CHƯƠNG TRÌNH
HỖ TRỢ PHÁP LÝ LIÊN NGÀNH
CHO DOANH NGHIỆP NHỎ VÀ VỪA
GIAI ĐOẠN 2021 - 2025**

HỘI THẢO

**Về việc lấy ý kiến đối với Dự thảo Đề án
“Nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác hỗ trợ pháp lý
cho doanh nghiệp giai đoạn 2021-2030”
trình Thủ tướng Chính phủ**

Đắk-Lắk, ngày 15 tháng 9 năm 2022

**BỘ TƯ PHÁP
BAN QUẢN LÝ CHƯƠNG TRÌNH
HỖ TRỢ PHÁP LÝ LIÊN NGÀNH
CHO DOANH NGHIỆP NHỎ VÀ VỪA
GIAI ĐOẠN 2021-2025**

**HỘI THẢO LẤY Ý KIẾN ĐỐI VỚI DỰ THẢO ĐỀ ÁN
“NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG, HIỆU QUẢ CÔNG TÁC HỖ TRỢ PHÁP
LÝ CHO DOANH NGHIỆP GIAI ĐOẠN 2021-2030”
TRÌNH THỦ TƯỚNG CHÍNH PHỦ**

Thời gian: 08h00 ngày 15 tháng 9 năm 2021 (thứ Năm).

Địa điểm:

- Tham dự trực tiếp (đối với đại biểu tại Đắk-Lắk): Hội trường Khách sạn Mừng Thanh Buôn Ma Thuột.

- Tham dự trực tuyến (đối với đại biểu ở các tỉnh, thành phố khác):

Ban Quản lý Chương trình hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa giai đoạn 2021-2025, Bộ Tư pháp (viết tắt là Chương trình HTPLLN).

Thời gian	Nội dung	Người thực hiện
08h00 - 08h30	Đăng ký đại biểu	Ban Tổ chức
08h30 - 08h35	Tuyên bố lý do, giới thiệu đại biểu và mục đích của diễn đàn	Ban Tổ chức
08h35 - 08h45	Phát biểu khai mạc và chủ trì	Đ/c Cao Đăng Vinh, Phó Vụ trưởng Vụ Pháp luật dân sự - kinh tế (Bộ Tư pháp); Phó Trưởng Ban Quản lý Chương trình HTPLLN.
Chuyên gia trình bày tham luận		
08h45 - 11h00	Dự thảo Đề án “Nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp giai đoạn 2021-2030”	TS. Trần Minh Sơn, Thành viên Ban Quản lý; Trưởng Văn phòng Chương trình HTPLLN.
	Công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp tại tỉnh Đắk Lắk theo quy định tại Nghị định số 55/2019/NĐ-CP	Bà Châu Thị Thu Thủy - Trưởng phòng Phòng Xây dựng và kiểm tra văn bản QPPL, Sở Tư pháp tỉnh Đắk-Lắk

	Nhu cầu và thực trạng công tác hỗ trợ pháp lý của doanh nghiệp vừa và nhỏ tại Đắk-Lắk	Ông Nguyễn Nguyệt Phương - Phó Chủ tịch Hội doanh nhân TP. Buôn Ma Thuột
	Công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh Đắk-Lắk	Ths.Ls Tạ Quang Tòng - Chủ nhiệm Đoàn Luật sư tỉnh Đắk-Lắk
	Tăng cường sự phối hợp giữa cơ quan nhà nước và các tổ chức đại diện doanh nghiệp, tổ chức cung cấp dịch vụ hỗ trợ trong hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp vừa và nhỏ	Ths.Ls Lưu Thị Thu Hiền
	Thực trạng công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa theo quy định tại Nghị định số 55/2019/NĐ-CP	Luật sư Lưu Hải Hưng
	Thực tiễn công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp tại đơn vị gắn với Đề án “Nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp giai đoạn 2021 – 2030” (Phát biểu trực tuyến)	Luật sư Lại Nam Hà, Đoàn luật sư Đắk Lắk.
11h00–11h25	Trao đổi, thảo luận với các đại biểu	Các đại biểu tham dự Hội thảo
11h25-11h30	Kết luận và bế mạc diễn đàn	Đ/c Cao Đăng Vinh

MỤC LỤC

Nội dung tài liệu	Trang
Dự thảo Đề án “Nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp giai đoạn 2021-2030” <i>Đại diện Tổ soạn thảo Đề án (Bộ Tư pháp)</i>	6
Công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp tại tỉnh Đắk Lắk theo quy định tại Nghị định số 55/2019/NĐ-CP <i>Sở Tư pháp tỉnh Đắk-Lắk</i>	38
Nhu cầu và thực trạng công tác hỗ trợ pháp lý của doanh nghiệp vừa và nhỏ tại Đắk-Lắk <i>Hội doanh nhân TP. Buôn Ma Thuột</i>	44
Công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh Đắk-Lắk <i>Đoàn Luật sư tỉnh Đắk-Lắk</i>	48
Tăng cường sự phối hợp giữa cơ quan nhà nước và các tổ chức đại diện doanh nghiệp, tổ chức cung cấp dịch vụ hỗ trợ trong hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp vừa và nhỏ <i>Ths.Ls Lưu Thị Thu Hiền</i>	52
Thực trạng công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa theo quy định tại Nghị định số 55/2019/NĐ-CP <i>Luật sư Lưu Hải Hưng</i>	61
Thực tiễn công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp tại đơn vị gắn với Đề án “Nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp giai đoạn 2021 – 2030” (Phát biểu trực tuyến) <i>Luật sư Lại Nam Hà, Đoàn luật sư Đắk Lắk.</i>	68

Dự thảo
(Ngày 13/8/2022)

ĐỀ ÁN
“Nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác hỗ trợ pháp lý
cho doanh nghiệp giai đoạn 2021-2030”

I. SỰ CẦN THIẾT XÂY DỰNG ĐỀ ÁN

1. Cơ sở chính trị, pháp lý

Hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp là việc bộ, cơ quan ngang bộ, chính quyền địa phương cấp tỉnh thực hiện các hoạt động xây dựng, quản lý, duy trì, cập nhật cơ sở dữ liệu về pháp luật; xây dựng và tổ chức thực hiện các chương trình hỗ trợ pháp lý nhằm nâng cao hiểu biết, ý thức và thói quen tuân thủ pháp luật, hạn chế rủi ro, vướng mắc pháp lý trong hoạt động kinh doanh của doanh nghiệp, góp phần nâng cao năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp và hiệu quả tổ chức thi hành pháp luật.¹ Hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nói chung, đặc biệt là doanh nghiệp nhỏ và vừa² nói riêng đã đạt được nhiều kết quả tích cực, được ghi nhận. Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng đã khẳng định: “*hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp có bước phát triển mạnh*”;³ đồng thời, đã xác định trọng tâm và các định hướng của công tác hỗ trợ doanh nghiệp nói chung, trong đó có hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp, trong giai đoạn 2021-2030, gồm: (i) tăng cường khả năng tiếp cận pháp luật của doanh nghiệp;⁴ (ii) hỗ trợ doanh nghiệp các vấn đề pháp lý trong giải quyết tranh chấp thương mại, giảm thiểu rủi ro trong hội nhập quốc tế;⁵ (iii) có chính sách hỗ trợ hiệu quả hoạt động của doanh nghiệp;⁶ (iv) hoạt động hỗ trợ doanh nghiệp theo hướng thống nhất, có trọng tâm, trọng điểm, mang tầm quốc gia và thể hiện tính liên ngành, liên vùng.⁷

Hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp đã được triển khai ở nước ta từ lâu, gắn với chức năng, nhiệm vụ của các bộ, ngành, địa phương và song hành cùng việc phát triển thị trường dịch vụ pháp lý. Ngày 28/5/2008, Chính phủ đã ban hành Nghị định số 66/2008/NĐ-CP về hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhằm tạo lập cơ sở pháp lý chính thức cho công tác này. Theo đó, hoạt

¹ Khoản 1 Điều 3 Nghị định số 55/2019/NĐ-CP ngày 24/6/2019 của Chính phủ về hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa.

² Tính đến 7/2022, Việt Nam có khoảng 871.275 doanh nghiệp, trong đó doanh nghiệp nhỏ và vừa chiếm khoảng 97%.

³ Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng Cộng sản Việt Nam, Báo cáo kết quả, tập II, trang 31.

⁴ Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng Cộng sản Việt Nam, Chiến lược, tập I, trang 287.

⁵ Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng Cộng sản Việt Nam, Chiến lược, tập I, trang 243.

⁶ Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng Cộng sản Việt Nam, Báo cáo, tập I, trang 200.

⁷ Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng Cộng sản Việt Nam, Báo cáo, tập II, trang 126.

động hỗ trợ pháp lý được thực hiện đối với mọi doanh nghiệp, không phân biệt hình thức sở hữu, hình thức tổ chức, quy mô kinh doanh và lĩnh vực hoạt động.⁸

Trong giai đoạn mới, với mục tiêu mở rộng các hình thức hỗ trợ pháp lý và triển khai hoạt động hỗ trợ pháp lý một cách chất lượng, hiệu quả, có trọng tâm, trọng điểm, Quốc hội đã ban hành Luật Hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa năm 2017, xác định hỗ trợ pháp lý là một trong bảy hoạt động hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa⁹ nhưng đồng thời cũng là nền tảng, cơ sở của tất cả hoạt động hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa. Trên cơ sở đó, Chính phủ đã ban hành Nghị định số 55/2019/NĐ-CP ngày 24/6/2019 về hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa.¹⁰ Công tác lập dự toán, quản lý, sử dụng và quyết toán kinh phí ngân sách nhà nước bảo đảm cho công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa cũng quy định cụ thể.¹¹

Nhằm triển khai Văn kiện Đại hội XIII của Đảng, tăng cường hỗ trợ doanh nghiệp nói chung và hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nói riêng để doanh nghiệp phục hồi và phát triển, góp phần thực hiện thành công Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội giai đoạn 2021-2030, Chính phủ đã giao cho Bộ Tư pháp xây dựng Đề án “Nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp giai đoạn 2021-2030” (sau đây gọi tắt là Đề án) trình Thủ tướng Chính phủ phê duyệt. Đây là nhiệm vụ quan trọng, thực hiện kết nối nhiều mục tiêu, định hướng phát triển kinh tế - xã hội quan trọng của nước ta, gồm:

(i) Triển khai Chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng được ban hành kèm theo Nghị quyết số 50/NQ-CP ngày 20/5/2021 của Chính phủ;¹²

(ii) Triển khai Chương trình hành động của Chính phủ nhiệm kỳ 2021 - 2026 thực hiện Nghị quyết của Quốc hội về Kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội 5 năm 2021 - 2025 được ban hành kèm theo Nghị quyết số 99/NQ-CP ngày 30/8/2021 của Chính phủ;¹³

⁸ Khoản 1 Điều 3 Nghị định số 66/2008/NĐ-CP ngày 28/5/2008 của Chính phủ về hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp.

⁹ Gồm: Hỗ trợ tiếp cận tín dụng (Điều 8); Hỗ trợ thuế, kế toán (Điều 10); Hỗ trợ mặt bằng sản xuất (Điều 11); Hỗ trợ công nghệ; hỗ trợ cơ sở ươm tạo, cơ sở kỹ thuật, khu làm việc chung (Điều 12); Hỗ trợ mở rộng thị trường (Điều 13); Hỗ trợ thông tin, tư vấn và pháp lý (Điều 14); Hỗ trợ phát triển nguồn nhân lực (Điều 15).

¹⁰ Bộ Tư pháp được giao nhiệm vụ thống nhất quản lý nhà nước về công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa trong phạm vi cả nước.

¹¹ Thông tư số 64/2021/TT-BTC ngày 29/7/2021 của Bộ trưởng Bộ Tài chính hướng dẫn lập dự toán, quản lý, sử dụng và quyết toán kinh phí ngân sách nhà nước phục vụ hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa (thay thế Thông tư liên tịch số 157/2010/TTLT-BTC-BTP ngày 12/10/2010 của Bộ trưởng Bộ Tài chính và Bộ trưởng Bộ Tư pháp hướng dẫn việc lập dự toán, quản lý, sử dụng và quyết toán kinh phí ngân sách nhà nước bảo đảm cho công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp).

¹² Bộ Tư pháp được giao nhiệm vụ xây dựng Đề án tại Mục 131 Phụ lục về Phân công thực hiện nhiệm vụ chủ yếu của Chương trình hành động của Chính phủ được ban hành kèm theo Nghị quyết số 50/NQ-CP.

¹³ Bộ Tư pháp được giao nhiệm vụ xây dựng Đề án tại Mục 69 Phụ lục III Danh mục các chương trình, đề án của Chương trình hành động của Chính phủ được ban hành kèm theo Nghị quyết số 99/NQ-CP.

(iii) Hỗ trợ doanh nghiệp, hợp tác xã, hộ kinh doanh trong bối cảnh dịch COVID-19 (và hậu COVID-19) theo Nghị quyết số 105/NQ-CP ngày 09/9/2021 của Chính phủ;¹⁴

(iv) Triển khai Chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết của Quốc hội về Kế hoạch cơ cấu lại nền kinh tế giai đoạn 2021 - 2025 được ban hành kèm theo Nghị quyết số 54/NQ-CP ngày 12/4/2022 của Chính phủ.¹⁵

Trên cơ sở đó, Ban cán sự đảng Bộ Tư pháp đã ban hành Chương trình hành động số 10-CTr/BCS ngày 21/6/2021 về việc thực hiện Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng; Bộ trưởng Bộ Tư pháp đã ban hành Quyết định số 1116/QĐ-BTP ngày 07/7/2021 ban hành Chương trình hành động của Bộ Tư pháp thực hiện Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng, trong đó xác định việc xây dựng Đề án “Nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp giai đoạn 2021-2030” trình Thủ tướng Chính phủ là một trong những công việc trọng tâm.

2. Cơ sở thực tiễn

2.1. Thực tiễn từ doanh nghiệp

Đại đa số doanh nghiệp hoạt động tại Việt Nam hiện nay là doanh nghiệp nhỏ và vừa, phần lớn là doanh nghiệp nhỏ và siêu nhỏ (tại thời điểm 31/12/2018, 97.2% số doanh nghiệp cả nước là doanh nghiệp nhỏ và vừa; 62.6% số doanh nghiệp cả nước là doanh nghiệp siêu nhỏ¹⁶). Mặc dù doanh nghiệp nhỏ và vừa chiếm phần lớn tỉ trọng các doanh nghiệp nhưng lại hạn chế về nguồn lực, do đó thường có xu hướng tập trung nguồn lực tài chính và con người vào đầu tư sản xuất kinh doanh mà không có giải pháp phòng ngừa rủi ro pháp lý, hoặc khả năng chống chịu rủi ro pháp lý còn hạn chế, không được chú trọng đầu tư. Vì vậy, có thể nói nhận thức của doanh nghiệp về các vấn đề pháp lý còn hạn chế, mô hình tổ chức còn nhỏ dẫn đến việc thiếu nguồn lực đảm bảo cho công tác pháp lý trong chính doanh nghiệp.

Mặc dù hiện nay các dịch vụ pháp lý đã có sự phát triển, tuy nhiên, lại chủ yếu tập trung ở các tỉnh/thành phố lớn, chi phí sử dụng các dịch vụ pháp lý còn cao, vì vậy, số lượng doanh nghiệp sử dụng các dịch vụ pháp lý còn thấp.

2.2. Chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh (PCI)

¹⁴ Mục II.2(g) Nghị quyết số 105/NQ-CP giao Bộ Tư pháp chủ trì, phối hợp với các bộ, cơ quan, địa phương tăng cường triển khai các giải pháp hỗ trợ pháp lý, trong đó có giải quyết tranh chấp trong hoạt động sản xuất, kinh doanh theo quy định của pháp luật.

¹⁵ Bộ Tư pháp được giao nhiệm vụ xây dựng Đề án tại Mục 53 Phụ lục II Một số nhiệm vụ, chương trình, đề án thực hiện kế hoạch cơ cấu lại nền kinh tế giai đoạn 2021 – 2025 của Chương trình hành động của Chính phủ ban hành kèm theo Nghị quyết số 54/NQ-CP.

¹⁶ Bộ Kế hoạch và Đầu tư, *Sách trắng doanh nghiệp Việt Nam năm 2020*, (Nxb) Thống kê, Hà Nội, 2020, tr. 40

Ngoài ra, hiện nay chỉ số năng lực cạnh tranh cấp tỉnh (PCI) là thước đo chất lượng điều hành kinh tế và nỗ lực cải cách hành chính, tạo lập môi trường kinh doanh thuận lợi của chính quyền các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương tại Việt Nam, trong đó chỉ số về các chính sách và dịch vụ hỗ trợ doanh nghiệp dễ tiếp cận và phù hợp với doanh nghiệp đóng vai trò đặc biệt quan trọng trong cấu thành chỉ số PCI (có trọng số cao nhất, chiếm 20%)¹⁷. Trong đó, các Tỉnh/Thành phố có xếp hạng cao thì chỉ số hỗ trợ doanh nghiệp cao, trong đó hỗ trợ pháp lý đóng một vai trò hết sức quan trọng và là một cấu thành của PCI. Như vậy, chính sách và dịch vụ hỗ trợ doanh nghiệp, trong đó có hỗ trợ pháp lý là yếu tố quan trọng nâng cao năng lực cạnh tranh của môi trường kinh doanh trong giai đoạn hiện nay.

II. THỰC TIỄN CÔNG TÁC HỖ TRỢ PHÁP LÝ CHO DOANH NGHIỆP Ở VIỆT NAM

1. Tổng quan công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp

Xuất phát từ thực tiễn công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp, trên cơ sở Nghị định số 66/2008/NĐ-CP ngày 28/5/2008 của Chính phủ về hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp, công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp đã được triển khai đồng bộ, góp phần tạo chuyển biến căn bản về nhận thức pháp lý, ý thức pháp luật và thói quen tuân thủ pháp luật của doanh nghiệp; tạo lập các điều kiện cần thiết phục vụ hoạt động thực thi pháp luật để giúp doanh nghiệp kinh doanh có hiệu quả; phòng chống rủi ro pháp lý và tăng cường năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp; góp phần nâng cao công tác quản lý nhà nước bằng pháp luật đối với doanh nghiệp.

Căn cứ Nghị định số 66/2008/NĐ-CP ngày 28/5/2008 của Chính phủ về hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp, Bộ Tư pháp đã phối hợp Bộ Tài chính xây dựng, ban hành Thông tư liên tịch số 157/2010/TTLT-BTC-BTP ngày 12/10/2010 hướng dẫn việc lập dự toán, quản lý, sử dụng và quyết toán kinh phí ngân sách nhà nước bảo đảm cho công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp trên phạm vi cả nước (viết tắt là Thông tư liên tịch số 157/2010/TTLT-BTC-BTP). Ngoài ra, một số bộ, ngành đã chủ động xây dựng văn bản để hướng dẫn hoạt động, bố trí kinh phí trong công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp, như: Bộ Quốc phòng đã ban hành Thông tư số 99/2009/TT-BQP ngày 03/11/2009 quy định chi tiết và hướng dẫn thực hiện Nghị định số 66/2008/NĐ-CP; Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội đã thành lập Tổ Công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp bao gồm các lãnh đạo các đơn vị thuộc Bộ do Vụ Pháp chế làm đầu mối triển khai thực hiện.

¹⁷ 10 chỉ số thành phần PCI bao gồm:

(i) Chi phí gia nhập thị trường; (ii) Tiếp cận đất đai và Sự ổn định trong sử dụng đất; (iii) Tính minh bạch và tiếp cận thông tin; (iv) Chi phí thời gian để thực hiện các quy định của Nhà nước; (v) Chi phí không chính thức; (vi) Cạnh tranh bình đẳng; (vii) Tính năng động và tiên phong của lãnh đạo tỉnh. (viii) Dịch vụ hỗ trợ doanh nghiệp. (ix) Đào tạo lao động; (x) thiết chế pháp lý

Bộ Tư pháp đã trình Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định số 585/QĐ-TTg ngày 05/5/2010 phê duyệt Chương trình hỗ trợ pháp lý liên ngành dành cho doanh nghiệp giai đoạn 2010-2014 (viết tắt là Chương trình 585). Trên cơ sở kết quả đạt được giai đoạn 2010-2014, Bộ Tư pháp đã tổng kết và đề xuất Thủ tướng Chính phủ tiếp tục triển khai các hoạt động của Chương trình 585 giai đoạn tiếp theo và ngày 28/11/2014 Thủ tướng Chính phủ đã ban hành Quyết định số 2139/QĐ-TTg về việc tiếp tục thực hiện và điều chỉnh các dự án Chương trình 585, thực hiện trong giai đoạn 2015-2020.

Trên cơ sở đó, hầu hết các bộ và cơ quan ngang bộ (17/22) đã ban hành các Kế hoạch/Chương trình triển khai công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp trong phạm vi ngành, lĩnh vực do mình quản lý theo quy định của Nghị định số 66/2008/NĐ-CP (trừ Bộ Nội vụ, Bộ Ngoại giao, Ủy ban Dân tộc, Thanh tra Chính phủ, Văn phòng Chính phủ không trực tiếp triển khai công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp). Nhiều bộ, ngành đã sớm kịp thời ban hành các Kế hoạch/Chương trình hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp trong lĩnh vực bộ, ngành mình quản lý ngay sau khi Nghị định số 66/2008/NĐ-CP được ban hành để thúc đẩy công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp, như: Bộ Tài chính, Bộ Giao thông vận tải, Bộ Công Thương, Bộ Thông tin và Truyền thông, Bộ Quốc phòng, Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội.

Tại các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương, các địa phương (63/63) đã ban hành Kế hoạch/Chương trình hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương nhằm triển khai các hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp theo quy định tại Nghị định số 66/2008/NĐ-CP. Trên cơ sở quy định của Nghị định, Ủy ban nhân dân tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương giao cho Sở Tư pháp làm đầu mối giúp Ủy ban nhân dân cấp tỉnh triển khai công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp tại địa phương. Trong đó, một số địa phương đã triển khai tích cực công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp thông qua việc xây dựng các Đề án, Đề tài và ban hành Kế hoạch/Chương trình hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp tại địa phương, như: Hà Nội, TP. Hồ Chí Minh, Đà Nẵng, Tuyên Quang, Vĩnh Phúc, Bắc Giang... Ngoài ra, một số tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương còn ban hành các Nghị quyết, văn bản quy định về định mức chi của địa phương dành cho công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp trên địa bàn. Nhiều tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương đã ban hành Quy chế phối hợp trong công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh, như: Cà Mau, Thừa Thiên Huế, Phú Yên ...

Thực tiễn triển khai Nghị định 66/NĐ-CP cho thấy, nhu cầu hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp, nhất là doanh nghiệp nhỏ và vừa ở Việt Nam, được doanh nghiệp đánh giá cao và coi trọng bên cạnh nhu cầu hỗ trợ tiếp cận tín dụng; hỗ trợ thuế, kế toán; hỗ trợ mặt bằng sản xuất; hỗ trợ công nghiệp; hỗ trợ cơ sở

ươm tạo, cơ sở kỹ thuật, khu làm việc chung; hỗ trợ mở rộng thị trường... Chính vì vậy, hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa tuy chỉ là một trong 7 hình thức hỗ trợ cho doanh nghiệp nhỏ và vừa theo quy định tại Điều 14 (khoản 3) của Luật Hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa năm 2017 nhưng đều gắn liền, đồng thời là cơ sở của các hình thức hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa khác. Do đó, việc hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp rất cần thiết trong bối cảnh kinh tế - xã hội hiện nay, nhất là sau khi doanh nghiệp cũng như nền kinh tế Việt Nam bị ảnh hưởng nặng nề của đại dịch COVID-19.

Nhằm triển khai khoản 3 Điều 4 Luật Hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa năm 2017, Chính phủ đã ban hành Nghị định số 55/2019/NĐ-CP và Quyết định số 81/QĐ-TTg về việc phê duyệt Chương trình hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa được chia thành 3 nhóm hoạt động chính:

- (i) Nhóm hoạt động 1: Cung cấp thông tin pháp lý¹⁸
- (ii) Nhóm hoạt động 2: Bồi dưỡng kiến thức pháp luật¹⁹
- (iii) Nhóm hoạt động 3: Tư vấn pháp luật²⁰

Ngoài ra, Bộ Tư pháp cũng đã phối hợp với các bộ, ngành, Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương và các tổ chức đại diện của doanh nghiệp triển khai các hoạt động cụ thể, như: tổ chức diễn đàn, hội nghị trực tiếp và trực tuyến hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp; tổ chức các Chương trình phổ biến pháp luật cho doanh nghiệp thông qua Đài Truyền hình Việt Nam, Đài Tiếng nói Việt Nam; xây dựng và phát sóng chương trình hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp phục hồi hoạt động sản xuất kinh doanh trong bối cảnh dịch Covid-19 trên Đài Truyền hình Quốc hội; xây dựng bài giảng điện tử bồi dưỡng nâng cao chất lượng công tác hỗ trợ pháp lý cho DNNVV và bồi dưỡng pháp luật kinh doanh cho DNNVV; xây dựng chương trình phóng sự về DNNVV khởi nghiệp sáng tạo và các vấn đề pháp lý DNNVV vừa khởi nghiệp sáng tạo; xây dựng các tài liệu điện tử về hỗ trợ pháp lý cho DNNVV... Các hoạt động này đã có một số kết quả cụ thể, tạo kênh thông tin quan trọng và kịp thời để tuyên truyền các chủ trương, chính sách pháp luật kinh doanh tới các doanh nghiệp, giúp các doanh nghiệp khắc phục tình trạng khó khăn trong việc tiếp cận

¹⁸ Xây dựng, quản lý, duy trì, cập nhật, khai thác và sử dụng cơ sở dữ liệu pháp luật; Xây dựng các chuyên mục pháp luật cho doanh nghiệp nhỏ và vừa trên các phương tiện truyền thông; Tổ chức các hội nghị, diễn đàn đối thoại với doanh nghiệp nhỏ và vừa; tổ chức các hội nghị đối thoại trực tiếp để cung cấp các thông tin pháp lý; tổ chức diễn đàn kinh doanh và pháp luật cho doanh nghiệp nhỏ và vừa thông qua ứng dụng công nghệ thông tin, thành tựu của cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư; Xây dựng bản tin, tài liệu điện tử để cung cấp thông tin hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa; xây dựng và phát hành bản tin định kỳ các bản tin điện tử; xây dựng tài liệu điện tử về công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp; Cung cấp thông tin về công tác hỗ trợ pháp lý.

¹⁹ Bồi dưỡng kiến thức pháp luật cho doanh nghiệp nhỏ và vừa, người làm công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa; Bồi dưỡng kiến thức pháp luật cho mạng lưới tư vấn viên pháp luật.

²⁰ Tư vấn pháp luật qua diễn đàn, đối thoại; Tư vấn qua email, mạng xã hội và ứng dụng thành tựu cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư; Tư vấn thông qua mạng lưới tư vấn viên pháp luật.

thông tin pháp luật, nâng cao ý thức chấp hành pháp luật, áp dụng pháp luật vào sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp.

Đối với các bộ, ngành, nhằm triển khai khoản 3 Điều 14 Nghị định số 55/2019/NĐ-CP ngày 24/6/2019 của Chính phủ về hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa (sau đây gọi là Nghị định số 55/2019/NĐ-CP) quy định về trách nhiệm của Bộ, cơ quan ngang bộ trong công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa như sau: "... Xây dựng và tổ chức thực hiện nội dung chương trình hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa để cung cấp thông tin, bồi dưỡng kiến thức pháp luật, tư vấn pháp luật cho doanh nghiệp nhỏ và vừa trong phạm vi ngành, lĩnh vực do mình quản lý trong Đề án hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa trong phạm vi của bộ, cơ quan ngang bộ theo quy định tại Nghị định số 39/2018/NĐ-CP ngày 11 tháng 3 năm 2018 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều của Luật Hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa hoặc văn bản quy phạm pháp luật sửa đổi, bổ sung hoặc thay thế Nghị định này...", trên cơ sở đó, các bộ, cơ quan ngang bộ đã triển khai chương trình hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa theo quy định. Tuy nhiên, quá trình triển khai thực hiện chương trình, các bộ, cơ quan ngang bộ còn gặp một số khó khăn, vướng mắc, từ thể chế, quy định của pháp luật đến việc tổ chức thực hiện trên thực tế cụ thể: Bất cập về quy định của pháp luật hiện hành về hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa; về nhân sự thực hiện công tác hỗ trợ pháp lý doanh nghiệp; về kinh phí cho hoạt động hỗ trợ pháp lý; về việc tổ chức thực hiện Chương trình...

Đối với Ủy ban nhân dân cấp tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương, trên cơ sở Khoản 4 Điều 14 Nghị định số 55/2019/NĐ-CP ngày 24/6/2019 của Chính phủ về hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa (sau đây gọi là Nghị định số 55/2019/NĐ-CP) quy định về trách nhiệm của chính quyền địa phương²¹. Trên cơ sở đó, hằng năm các địa phương xây dựng kế hoạch triển khai các hoạt động của chương trình hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa tại địa phương. Theo báo cáo của các địa phương về Bộ Tư pháp về công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa²², hiện nay không có địa phương nào báo cáo về việc không tổ chức thực hiện chương trình hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa. Theo đó, các địa phương tổ chức chương trình hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa theo các nội dung được quy định tại Nghị định số 55/2019/NĐ-CP.

²¹ "Hội đồng nhân dân cấp tỉnh có trách nhiệm ban hành chính sách về hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa tại địa phương; bảo đảm nguồn kinh phí từ ngân sách địa phương để thực hiện hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa. Ủy ban nhân dân cấp tỉnh có trách nhiệm tổ chức thực hiện hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa tại địa phương; gửi báo cáo kết quả hoạt động hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa trong phạm vi địa phương theo yêu cầu của Bộ Tư pháp để tổng hợp báo cáo Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ"

²² Công văn số 3982/BTP-PLDSKT ngày 01/11/2021 của Bộ Tư pháp về việc báo cáo kết quả thực hiện công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa.

Trong bối cảnh hiện nay, mặc dù nhận thức của doanh nghiệp, đặc biệt là doanh nghiệp nhỏ và vừa về vấn đề pháp lý đã ngày càng tăng lên, tuy nhiên, việc tiếp cận các dịch vụ pháp lý trên thực tiễn vẫn còn hạn chế do chưa có kinh phí để thực hiện. Kết quả Báo cáo khảo sát của Bộ Tư pháp cho thấy, nhu cầu hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp, nhất là doanh nghiệp nhỏ và vừa ở Việt Nam là rất lớn, quan trọng, cùng với nhu cầu tiếp cận tín dụng; hỗ trợ thuế, kế toán; hỗ trợ mặt bằng sản xuất; hỗ trợ công nghiệp; hỗ trợ cơ sở ươm tạo, cơ sở kỹ thuật, khu làm việc chung; hỗ trợ mở rộng thị trường... Là một trong 07 hình thức hỗ trợ cho doanh nghiệp nhỏ và vừa theo quy định của Luật Hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa năm 2017, hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa gắn liền các hình thức hỗ trợ khác, tạo cơ sở thúc đẩy, phát triển các hình thức này. Vì vậy, công tác hỗ trợ pháp lý đến từ các cơ quan nhà nước là hết sức cần thiết đối với doanh nghiệp nhỏ và vừa. Việc thực hiện tốt công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp sẽ góp phần nâng cao chất lượng, hiệu quả của công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa, đưa hoạt động hỗ trợ pháp lý này đi vào thực chất, hiệu quả, có trọng tâm, trọng điểm, góp phần nâng cao năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp nhỏ và vừa.

Theo phản ánh của các hiệp hội, doanh nghiệp, trong năm 2022, việc sản xuất, kinh doanh của các doanh nghiệp gặp nhiều khó khăn, thách thức, thế giới biến động rất nhanh, phức tạp và khó lường, nhiều diễn biến chưa từng có trong tiền lệ, vượt khỏi khả năng dự báo của các tổ chức quốc tế và các quốc gia trên thế giới, đặc biệt là chính sách, pháp luật trong nước còn một số vướng mắc đã tồn tại từ lâu nhưng chưa được quan tâm giải quyết, bộ máy thực thi của chính quyền còn hạn chế... gây ảnh hưởng đến khả năng phục hồi, phát triển của nền kinh tế. Điều này đòi hỏi các cấp, các ngành phải nhanh chóng nhận diện tình hình, xác định thuận lợi, cơ hội, khó khăn, thách thức để đề xuất các giải pháp, chính sách hỗ trợ doanh nghiệp trong thời gian tới.²³ Vì vậy, việc chủ động xây dựng chính sách, chuẩn bị các nguồn lực và giải pháp dài hạn để hỗ trợ doanh nghiệp là hết sức cần thiết, trong đó, trong ngắn hạn cần khẩn trương tháo gỡ các vướng mắc, rào cản pháp lý tồn tại chưa được giải quyết triệt để khơi thông nguồn lực cho doanh nghiệp đầu tư sản xuất kinh doanh; trong dài hạn cần coi việc hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp là nhiệm vụ quan trọng hàng đầu và phải được triển khai đồng bộ từ Trung ương tới địa phương.

Tuy nhiên, quá trình triển khai trên thực tế, công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp còn chưa được quan tâm đúng mức, còn một số khó khăn vướng mắc, cả quy định của pháp luật và thực tiễn triển khai thực hiện như quy định của

²³ Báo cáo số 5617/BC-BKHĐT ngày 10/8/2022 của Bộ Kế hoạch và Đầu tư về tình hình phát triển doanh nghiệp 07 tháng đầu năm 2022 và một số giải pháp trọng tâm hỗ trợ doanh nghiệp trong thời gian tới

pháp luật về hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp, kinh phí dành cho công tác này, nhân sự thực hiện hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp.

2. Kết quả công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp tại Việt Nam

Đại đa số doanh nghiệp hoạt động tại Việt Nam hiện nay là doanh nghiệp nhỏ và vừa, phần lớn là doanh nghiệp nhỏ và siêu nhỏ²⁴. Mặc dù doanh nghiệp nhỏ và vừa chiếm phần lớn tỉ trọng các doanh nghiệp nhưng lại hạn chế về nguồn lực, do đó thường có xu hướng tập trung nguồn lực tài chính và con người vào đầu tư sản xuất kinh doanh mà không có giải pháp phòng ngừa rủi ro pháp lý, hoặc khả năng chống chịu rủi ro pháp lý còn hạn chế, không được chú trọng đầu tư. Theo số liệu khảo sát năm 2017 của Bộ Tư pháp phối hợp với tổ chức USAID/GIG trong khuôn khổ Dự án Quản trị Nhà nước nhằm tăng trưởng toàn diện, doanh nghiệp tiếp cận thông tin pháp lý vẫn còn gặp nhiều khó khăn, gần 60% doanh nghiệp được hỏi thông qua phiếu khảo sát của Bộ Tư pháp có ý kiến về việc khó tiếp cận thông tin pháp lý liên quan đến các biểu mẫu, thủ tục hành chính cho doanh nghiệp; gần 70% doanh nghiệp có ý kiến khó tiếp cận thông tin pháp lý liên quan đến quy định tiêu chuẩn, quy chuẩn kỹ thuật và gần 80% doanh nghiệp có ý kiến khó tiếp cận thông tin pháp lý liên quan đến kế hoạch và quy hoạch²⁵. Do đó, nhu cầu được hỗ trợ về mặt pháp lý của doanh nghiệp nước ta tương đối cao: 56.52% doanh nghiệp được khảo sát quan tâm đến hoạt động hỗ trợ thông tin, tư vấn và pháp lý²⁶.

Từ thời điểm Nghị định số 66/2008/NĐ-CP ngày 28/5/2008 của Chính phủ về hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp có hiệu lực, hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp đã được triển khai một cách tích cực, chủ động trên phạm vi cả nước). Cho đến nay, qua quá trình gần 15 năm thực hiện, công tác hỗ trợ pháp lý đã đạt được nhiều thành tựu đáng kể, góp phần hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp trong việc tiếp cận thông tin pháp lý nhằm phục vụ hoạt động sản xuất, kinh doanh của mình; hạn chế rủi ro pháp lý trong kinh doanh và từng bước hội nhập kinh tế, quốc tế, đồng thời tăng cường quản lý nhà nước đối với doanh nghiệp bằng pháp luật. Năm 2022, 95% doanh nghiệp được Bộ Tư pháp khảo sát trả lời rất quan tâm đến các hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp của Nhà nước theo Nghị định số 66/2008/NĐ-CP²⁷.

Công tác hỗ trợ pháp lý trong thời gian qua đã nhận được sự quan tâm sâu sắc của Đảng và Nhà nước. Cơ sở pháp lý cho hoạt động hỗ trợ pháp lý cũng

²⁴ Tại thời điểm 31/12/2018, 97.2% số doanh nghiệp cả nước là doanh nghiệp nhỏ và vừa; 62.6% số doanh nghiệp cả nước là doanh nghiệp siêu nhỏ theo *Sách trắng doanh nghiệp Việt Nam năm 2020*, Nxb Thống kê, Hà Nội, 2020, tr. 40

²⁵ Báo cáo số 319/BC-BTP ngày 28/12/2018 của Bộ Tư pháp về việc tổng kết 10 năm thi hành Nghị định số 66/2008/NĐ-CP ngày 28/5/2008 của Chính phủ về hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp, tr. 7

²⁶ Tr. 46

²⁷ Báo cáo số 319/BC-BTP ngày 28/12/2018 của Bộ Tư pháp về việc tổng kết 10 năm thi hành Nghị định số 66/2008/NĐ-CP ngày 28/5/2008 của Chính phủ về hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp, tr. 18

liên tục được củng cố, phát triển từ Nghị định số 66/2008/NĐ-CP, Luật Hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa năm 2017 đến Nghị định số 55/2019/NĐ-CP và các văn bản quy phạm pháp luật có liên quan. Song song với việc hoàn thiện khung khổ pháp lý cho công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp, các chương trình hỗ trợ pháp lý cũng được xây dựng và triển khai thực hiện.

Đối với chương trình hỗ trợ pháp lý liên ngành do Bộ Tư pháp chủ trì thực hiện, giai đoạn 2010-2014, Thủ tướng Chính phủ đã phê duyệt Chương trình hỗ trợ pháp lý liên ngành dành cho doanh nghiệp giai đoạn 2010-2014 và sau đó là tiếp tục giai đoạn 2015-2020 (gọi tắt là Chương trình 585)²⁸. Trong giai đoạn 2021-2025, Thủ tướng Chính phủ đã phê duyệt Chương trình hỗ trợ pháp lý liên ngành cho doanh nghiệp nhỏ và vừa giai đoạn 2021-2025 theo Quyết định số 81/QĐ-TTg ngày 19/01/2021. Qua hơn 01 năm triển khai Chương trình hỗ trợ pháp lý liên ngành cho doanh nghiệp nhỏ và vừa giai đoạn 2021-2025 đã đạt được một số kết quả cụ thể:

Thứ nhất, trong năm 2021 năm đầu tiên triển khai các hoạt động của Chương trình HTPLLN giai đoạn 2021-2025, trong bối cảnh dịch bệnh Covid-19 nên hầu hết các hoạt động được triển khai theo hình thức trực tuyến và đầu đầu rộng rãi trên mạng đấu thầu quốc gia. Việc triển khai các hoạt động của Chương trình cơ bản bám sát các mục tiêu, nội dung, tiến độ, kinh phí được sử dụng tiết kiệm, hiệu quả, đúng quy định của pháp luật; đã có nhiều nỗ lực để đổi mới cách làm, điều chỉnh các hoạt động cho phù hợp với bối cảnh Covid-19. Đặc biệt, Chương trình HTPLLN tiếp tục phát huy ứng dụng công nghệ thông tin trong một số hoạt động như: tiến hành phát trực tiếp trên trang Facebook của Chương trình HTPLLN nhằm tiết kiệm kinh phí trong việc kiểm tra, giám sát các hoạt động tọa đàm, bồi dưỡng của Chương trình HTPLLN; xây dựng các bài giảng điện tử bồi dưỡng kiến thức pháp luật kinh doanh phát sóng trên các nền tảng mạng xã hội phổ biến nhằm lan tỏa rộng rãi đến cộng đồng doanh nghiệp. Thông qua đó, đã nâng cao hiểu biết, ý thức và thói quen tuân thủ pháp luật, hạn chế rủi ro, vướng mắc pháp lý trong hoạt động kinh doanh của DNNVV, thúc đẩy sự tham gia xây dựng, hoàn thiện chính sách, pháp luật kịp thời nhằm phục vụ DNNVV phát triển, cải thiện môi trường đầu tư, kinh doanh, góp phần nâng cao năng lực cạnh tranh của DNNVV và hiệu quả tổ chức thi hành pháp luật; được cộng đồng doanh nghiệp đánh giá cao.

Thứ hai, các hội nghị đối thoại trực tuyến, trực tiếp của Chương trình HTPLLN đã tạo được hiệu ứng tích cực, cơ sở pháp lý, chính sách thuận lợi, tiền đề quan trọng để các Bộ, ngành, địa phương, tổ chức đại diện cho doanh nghiệp xây dựng, ban hành các chương trình, dự án hỗ trợ pháp lý cho DNNVV trên

²⁸ Quyết định số 585/QĐ-TTg ngày 05/05/2010 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chương trình hỗ trợ pháp lý liên ngành cho doanh nghiệp giai đoạn 2010-2014.

từng lĩnh vực cụ thể, phù hợp với chức năng, nhiệm vụ được giao, đảm bảo đúng pháp luật và chủ trương chính sách của Nhà nước, đồng hành cùng doanh nghiệp, đặc biệt trong bối cảnh dịch bệnh Covid-19 diễn biến phức tạp trên toàn cầu gây khó khăn cho doanh nghiệp trong hoạt động sản xuất kinh doanh.

Thứ ba, Chương trình HTPLLN đã phối hợp với các bộ, ngành, Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương và các tổ chức đại diện của doanh nghiệp triển khai các hoạt động cụ thể, như: tổ chức diễn đàn, hội nghị trực tiếp và trực tuyến hỗ trợ pháp lý cho DNNVV; tổ chức các Chương trình phổ biến pháp luật cho doanh nghiệp thông qua Đài Truyền hình Việt Nam, Đài Tiếng nói Việt Nam; xây dựng và phát sóng chương trình hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp phục hồi hoạt động sản xuất kinh doanh trong bối cảnh dịch Covid-19 trên Đài Truyền hình Quốc hội; xây dựng bài giảng điện tử bồi dưỡng nâng cao chất lượng công tác hỗ trợ pháp lý cho DNNVV và bồi dưỡng pháp luật kinh doanh cho DNNVV; xây dựng chương trình phóng sự về DNNVV khởi nghiệp sáng tạo và các vấn đề pháp lý DNNVV vừa khởi nghiệp sáng tạo; xây dựng các tài liệu điện tử về hỗ trợ pháp lý cho DNNVV... Các hoạt động này đã có một số kết quả cụ thể, tạo kênh thông tin quan trọng và kịp thời để tuyên truyền các chủ trương, chính sách pháp luật kinh doanh tới các doanh nghiệp, giúp các doanh nghiệp khắc phục tình trạng khó khăn trong việc tiếp cận thông tin pháp luật, nâng cao ý thức chấp hành pháp luật, áp dụng pháp luật vào sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp.

Thứ tư, kinh phí cấp cho Chương trình HTPLLN được sử dụng tiết kiệm, đúng định mức. Việc kiểm tra, giám sát các hoạt động tọa đàm, bồi dưỡng, các chương trình kinh doanh và pháp luật được tổ chức hợp lý, khoa học. Điều này góp phần nâng cao chất lượng, tác động thiết thực cho đối tượng thụ hưởng là doanh nghiệp tham gia, cán bộ pháp chế, cán bộ làm công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp tại các bộ, ngành, Ủy ban nhân dân, Sở Tư pháp và các sở, ban ngành liên quan ở các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương.

Trong giai đoạn này, các bộ, ngành và địa phương đã ban hành các Kế hoạch và Chương trình hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhằm tạo ra cơ chế đồng bộ, triển khai đồng loạt các hình thức hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp trên phạm vi cả nước.

Ngoài ra, nhiều địa phương trong quá trình triển khai chương trình hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp đã có những mô hình hỗ trợ pháp lý sáng tạo, hiệu quả như: mô hình “Cà phê Doanh nhân - Doanh nghiệp” của tỉnh Đồng Tháp đã góp phần đưa tỉnh Đồng Tháp liên tục duy trì dẫn đầu về chỉ số thành phần “Tính năng động của lãnh đạo” trong nhiều năm qua; mô hình “Bác sỹ doanh nghiệp” của tỉnh Bắc Ninh để giải đáp các khó khăn, vướng mắc của doanh nghiệp.

Bên cạnh đó, công tác hỗ trợ pháp lý nhận được sự quan tâm của các tổ chức đại diện của doanh nghiệp, tổ chức dịch vụ pháp lý, doanh nghiệp. Giai đoạn năm 2010 đến nay (sau thời điểm Chương trình hỗ trợ pháp lý liên ngành dành cho doanh nghiệp được ban hành), Hiệp hội doanh nghiệp nhỏ và vừa Việt Nam, Câu lạc bộ pháp chế doanh nghiệp và các tổ chức đại diện cho doanh nghiệp đã tích cực tham gia, phối hợp với Bộ Tư pháp, các bộ, ngành liên quan và các địa phương triển khai các dự án, các hoạt động thuộc Chương trình hỗ trợ pháp lý liên ngành cho doanh nghiệp và các Chương trình ở bộ, ngành và địa phương ban hành. Nhiều tổ chức dịch vụ pháp lý cũng tích cực tham gia hoạt động hỗ trợ pháp lý thông qua việc tham gia mạng lưới tư vấn viên pháp luật của bộ, cơ quan ngang bộ; tham gia, phối hợp triển khai các hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp.

Ngoài ra, hoạt động hỗ trợ pháp lý có khả năng đáp ứng được nhu cầu được hướng dẫn áp dụng pháp luật và giải đáp pháp luật của doanh nghiệp, do đây là hoạt động được tiến hành bởi cơ quan nhà nước có thẩm quyền theo quy định tại Điều 8 Nghị định số 55/2019/NĐ-CP cụ thể:

- Bộ, cơ quan ngang bộ, Ủy ban nhân dân cấp tỉnh có trách nhiệm trả lời đối với vướng mắc pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa trong áp dụng chung về pháp luật trong phạm vi ngành, lĩnh vực, địa phương do mình quản lý trong thời hạn 15 ngày làm việc kể từ ngày nhận được yêu cầu; trường hợp vướng mắc phức tạp thì có thể trả lời trong thời hạn tối đa 30 ngày làm việc kể từ ngày nhận được yêu cầu.

Việc trả lời của cơ quan, nhà nước quy định tại Điều này không áp dụng đối với các yêu cầu của doanh nghiệp nhỏ và vừa về vụ việc cụ thể liên quan đến hoạt động sản xuất, kinh doanh của doanh nghiệp. Trường hợp này, bộ, cơ quan ngang bộ, Ủy ban nhân dân cấp tỉnh thông báo cho doanh nghiệp để có thể sử dụng mạng lưới tư vấn viên pháp luật theo quy định tại Điều 9 Nghị định này.

- Bộ, cơ quan ngang bộ, Ủy ban nhân dân cấp tỉnh có trách nhiệm hệ thống hóa, cập nhật dữ liệu về văn bản trả lời của bộ, cơ quan ngang bộ, địa phương mình đối với vướng mắc pháp lý của doanh nghiệp nhỏ và vừa trong áp dụng chung về pháp luật lên cổng thông tin điện tử của mình trong thời hạn 15 ngày kể từ ngày văn bản được ký ban hành.

Từ những cơ sở thực tiễn trên, trong giai đoạn mới, nhu cầu doanh nghiệp nhỏ và vừa được hỗ trợ về mặt pháp lý được dự đoán sẽ duy trì ở mức cao, do doanh nghiệp nhỏ và vừa là đối tượng dễ gặp phải rủi ro pháp lý trong quá trình hoạt động nhưng lại ít chú trọng đến, hoặc không có đủ nguồn lực kinh tế để sử dụng dịch vụ pháp lý.

2. Khó khăn, vướng mắc

Tuy nhiên, bên cạnh những thành quả đã đạt được, công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa thời gian qua còn gặp nhiều khó khăn, vướng mắc và hạn chế như sau:

Thứ nhất, doanh nghiệp nhỏ và vừa chưa nhận thức đầy đủ về tầm quan trọng của việc phòng ngừa rủi ro pháp lý cho doanh nghiệp từ sớm.

Theo kết quả khảo sát của Bộ Tư pháp trong giai đoạn 2021-2022, Chỉ... % doanh nghiệp, hợp tác xã, hộ kinh doanh cá thể khi được khảo sát cho biết đã từng theo dõi các chương trình phát thanh hoặc truyền hình về các chủ đề pháp luật; ...% đã từng xem các video có nội dung về cung cấp thông tin, kiến thức pháp luật; ...% đã từng có đại diện tham gia các hội thảo, diễn đàn, tọa đàm, các lớp bồi dưỡng kiến thức pháp luật. Khi được khảo sát về nhận thức của doanh nghiệp nhỏ và vừa khi tiếp cận dịch vụ pháp lý, 65.7% trong số 156 tổ chức dịch vụ pháp lý được khảo sát cho rằng đa số khách hàng là doanh nghiệp nhỏ và vừa có nhu cầu tư vấn pháp luật khi rủi ro pháp lý đã xảy ra; ít doanh nghiệp chủ động tiếp cận dịch vụ tư vấn để phòng ngừa trước rủi ro pháp lý.

Ngoài ra, thực tiễn cho thấy, thương mại điện tử ngày càng phát triển mạnh mẽ, kinh tế số, kinh tế chia sẻ ngày càng trở nên phổ biến, do đó doanh nghiệp nhỏ và vừa có xu thế chuyển dịch hoạt động kinh doanh và quảng bá sản phẩm, dịch vụ trên không gian mạng. Vì vậy, trong giai đoạn mới với những yêu cầu, đòi hỏi mới, hoạt động hỗ trợ pháp lý của các bộ, ngành, địa phương chưa đạt được sức lan tỏa trong cộng đồng doanh nghiệp nhỏ và vừa như mong muốn. Kết quả khảo sát trực tiếp và trực tuyến được thực hiện trong giai đoạn 2021-2022 của Bộ Tư pháp cho thấy... % doanh nghiệp, hợp tác xã, hộ kinh doanh cá thể được khảo sát chưa biết đến chương trình hỗ trợ pháp lý;... % doanh nghiệp, hợp tác xã, hộ kinh doanh cá thể được khảo sát chưa tham gia hoạt động nào của chương trình.

Số liệu khảo sát của VCCI trong Báo cáo PCI 2021 cũng cho thấy chỉ 51.3% doanh nghiệp tham gia khảo sát biết đến Luật Hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa; tỷ lệ doanh nghiệp cho biết đã nhận được hỗ trợ từ các chương trình hỗ trợ cho doanh nghiệp nhỏ và vừa đều dưới 8%²⁹. Như vậy, công tác truyền thông, tuyên truyền các hoạt động hỗ trợ trợ doanh nghiệp nói chung, trong đó có hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp còn gặp nhiều khó khăn do chưa được đầu tư nguồn lực và kinh phí hợp lý, trong khi nhận thức của một số bộ, ngành, địa phương, tổ chức đại diện cho doanh nghiệp và doanh nghiệp về ý nghĩa của công tác hỗ trợ pháp lý nói chung chưa đầy đủ.

Thứ hai, về kinh phí dành cho công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp

²⁹ Liên đoàn Thương mại và Công nghiệp Việt Nam, Báo cáo PCI 2021, tr. 25, 71.

còn hạn chế, thiếu tập trung, chưa được thực hiện một cách đồng bộ nên ảnh hưởng đến hiệu quả của công tác này trong thời gian qua). Tại các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương, kinh phí sử dụng vào hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp còn hạn chế và chỉ tập trung ở các thành phố lớn như Hà Nội, TP. Hồ Chí Minh... rất nhiều tỉnh thành nguồn kinh phí chi cho công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp chưa được đảm bảo, chưa được coi trọng. Kinh phí thực hiện hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp thực hiện theo trước đây được quy định tại Thông tư liên tịch số 157/2010/TTLT-BTC-BTP sau đó được sửa đổi tại Thông tư liên tịch số 64/2021/TTLT-BTC-BTP ngày 24/6/2019 của Bộ trưởng Bộ Tài chính, tuy nhiên còn nhiều hạn chế, chưa phù hợp với thực tế, nhất là các mức chi và nội dung chi còn thấp, dẫn đến nhiều khó khăn trong quá trình triển khai công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp tại Việt Nam.

Thứ ba, về nguồn nhân lực, hiện nay tại các Bộ được giao cho Vụ Pháp chế là đầu mối nhưng ở địa phương chưa thống nhất đơn vị đầu mối thực hiện công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa. Mặc dù, tại khoản 3 Điều 12 Nghị định số 55/2019/NĐ-CP quy định “Sở Tư pháp chủ trì, phối hợp với các sở, ngành, tổ chức đại diện cho doanh nghiệp, tổ chức khác và cá nhân có liên quan xây dựng và đề xuất chương trình hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa trong phạm vi địa phương trình Chủ tịch Ủy ban nhân dân cấp tỉnh phê duyệt...”, tuy nhiên thực tế tại địa phương hiện nay, có địa phương giao cho Văn phòng, có địa phương lại giao cho phòng chuyên môn thực hiện; số lượng cán bộ làm công tác pháp chế tại các Bộ ít, trong khi nhiều Bộ phải quản lý nhiều ngành, nhiều lĩnh vực; một số bộ ngành cán bộ pháp chế làm nhiệm vụ kiêm nhiệm mà chưa bố trí được cán bộ chuyên trách. Do vậy, việc triển khai tổ chức thực hiện nhiệm vụ của pháp chế cũng như các hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa còn gặp nhiều khó khăn; cán bộ phụ trách công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp chưa được đào tạo bài bản; chưa có chương trình đào tạo, bồi dưỡng riêng về kỹ năng, nghiệp vụ cho các cán bộ, công chức làm công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp. Do đó hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp chưa được quan tâm đúng mức, còn mang tính chất thụ động khi có yêu cầu của doanh nghiệp, địa phương; chế độ đãi ngộ đối với những người làm công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp chưa có, do đó không thu hút được cán bộ hoặc cán bộ thực hiện chỉ thực hiện đúng trách nhiệm mà chưa có tâm huyết, chưa thật sự chú trọng, quan tâm đến công tác này, đặc biệt là những người có trình độ, kinh nghiệm.

Bộ Tư pháp với tư cách là cơ quan quản lý nhà nước về hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp trên cả nước cũng không có bộ máy, nhân sự chuyên trách để triển khai công tác này.

Thứ tư, sự phối hợp giữa trung ương và địa phương, các cơ quan nhà

nước và các tổ chức đại diện cho doanh nghiệp, các tổ chức dịch vụ pháp lý chưa đồng bộ, chặt chẽ và hiệu quả.

Thứ năm, nội dung, chương trình hỗ trợ pháp lý đôi khi còn nặng nề về hình thức, chưa đi sâu vào những khó khăn vướng mắc thực tế của các doanh nghiệp, còn trùng lặp, chưa đáp ứng đúng và trúng nhu cầu hỗ trợ pháp lý của doanh nghiệp.

Thứ sáu, công tác kiểm tra, giám sát, đánh giá hiệu quả các hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp ở các bộ ngành, địa phương còn chưa được thực hiện thường xuyên do không có nhân sự thực hiện, không được cấp kinh phí cho công tác này.

Thứ bảy, Các chuyên gia, luật sư còn thiếu và chất lượng dịch vụ pháp lý chưa cao. Với số lượng luật sư như hiện nay là hơn 16.000 luật sư, 4.000 tổ chức hành nghề luật sư, tỷ lệ luật sư trên người dân chưa cao 1 luật sư/10.000 người dân dẫn đến việc triển khai hoạt động pháp lý cho doanh nghiệp chưa được sâu rộng và hiệu quả.

Thứ tám, Công tác truyền thông, tuyên truyền các hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp còn gặp nhiều khó khăn do chưa được đầu tư nguồn lực và kinh phí hợp lý, trong khi nhận thức của một số bộ, ngành, địa phương, tổ chức đại diện cho doanh nghiệp và doanh nghiệp về ý nghĩa của công tác hỗ trợ pháp lý nói chung chưa đầy đủ. Cơ cấu, tổ chức, cán bộ làm công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp trong các cơ quan Nhà nước hiện nay chưa ổn định, sự quan tâm của các cấp chính quyền chưa đồng đều.

III. QUAN ĐIỂM, MỤC TIÊU

1. Quan điểm

- Nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp phù hợp với đường lối, chủ trương của Đảng và Nhà nước; gắn với nâng cao chất lượng, hiệu quả của tổ chức pháp chế của bộ, ngành, địa phương và tăng cường năng lực tiếp cận pháp luật của người dân;

- Các hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp có trọng tâm, trọng điểm, đúng và trúng, chủ động, thực chất, khả thi, chuyên nghiệp, theo sát nhu cầu của doanh nghiệp và tình hình kinh tế - xã hội; ưu tiên hỗ trợ pháp lý cho đối tượng là doanh nghiệp nhỏ và vừa;

- Tăng cường phối hợp giữa các cơ quan nhà nước, giữa nhà nước – doanh nghiệp – tổ chức dịch vụ pháp lý; thúc đẩy xã hội hóa hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp; xây dựng và phát triển hệ sinh thái hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp, giữa các hoạt động có tính liên kết, tiếp nối, bổ trợ lẫn nhau.

2. Mục tiêu

2.1. Mục tiêu chung

- Kế thừa, phát huy kết quả của các chương trình hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp, nhằm: (i) triển khai đồng bộ, hiệu quả, công khai, minh bạch, ứng dụng thành tựu của cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư trong hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa, đáp ứng nhu cầu hỗ trợ pháp lý của doanh nghiệp; bảo đảm có trọng tâm, trọng điểm, thiết thực, phù hợp với khả năng cân đối nguồn lực, qua đó xử lý được những khó khăn, vướng mắc pháp lý cụ thể cho doanh nghiệp; (ii) nâng cao hiểu biết, ý thức và thói quen tuân thủ pháp luật, hạn chế rủi ro, vướng mắc pháp lý trong hoạt động kinh doanh của doanh nghiệp nhỏ và vừa, thúc đẩy sự tham gia xây dựng, hoàn thiện chính sách, pháp luật kịp thời nhằm phục vụ doanh nghiệp phát triển, cải thiện môi trường đầu tư, kinh doanh, góp phần nâng cao năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp và hiệu quả tổ chức thi hành pháp luật.

2.2. Mục tiêu cụ thể

- Hoàn thiện khung pháp lý về hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp; 100% doanh nghiệp được hỗ trợ pháp lý miễn phí khi có nhu cầu; giải quyết, tháo gỡ vướng mắc khó khăn về mặt pháp lý cho doanh nghiệp nhà nước, doanh nghiệp nhỏ và vừa khi có nhu cầu; vận hành hiệu quả hệ thống mạng lưới tư vấn viên pháp luật, hoàn thiện cơ sở dữ liệu về vụ việc, vướng mắc pháp lý cho doanh nghiệp.

- Phấn đấu 100% quy định pháp luật về doanh nghiệp, về quyền và nghĩa vụ của doanh nghiệp được thông tin kịp thời, đầy đủ đến doanh nghiệp (trừ trường hợp thuộc bí mật nhà nước);

- Xác định và nhân rộng ít nhất ... mô hình hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp hiệu quả trên toàn quốc;

- Định kỳ hàng năm tổ chức tập huấn, cập nhật kiến thức pháp luật cho doanh nghiệp và người làm công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp;

- Tăng cường ứng dụng chuyên đổi số trong công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp;

- Có cơ chế thu hút sự tham gia của các luật sư, luật gia, tư vấn viên pháp luật tham gia hỗ trợ thường xuyên công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp.

- Xây dựng và duy trì cơ chế phối hợp chặt chẽ giữa Trung ương và địa phương, giữa cơ quan quản lý nhà nước với tổ chức đại diện cho doanh nghiệp trong việc hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp gắn với xây dựng và hoàn thiện hệ thống pháp luật cho doanh nghiệp;

- Hướng đến chuyên môn hóa hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp; kiện toàn tổ chức nhân sự nhằm nâng cao năng lực chuyên môn và kỹ

năng của người làm quản lý công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp;

- Duy trì song song dịch vụ tư vấn pháp luật theo cơ chế thị trường và hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa của cơ quan nhà nước, thúc đẩy phát triển tư vấn pháp luật theo cơ chế thị trường; phát triển hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhằm tạo nguồn lực, thúc đẩy sự phát triển của thị trường dịch vụ pháp lý;

- Xây dựng hệ sinh thái về hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp tại 63 tỉnh thành phố trực thuộc Trung ương; triển khai các giải pháp xã hội hóa công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa, phát huy vai trò của các tổ chức đại diện cho doanh nghiệp, tổ chức dịch vụ pháp lý, luật sư, tư vấn viên pháp luật; cơ quan nhà nước đóng vai trò định hướng, giám sát thực hiện công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa, thực hiện các hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp cần thiết theo yêu cầu từ thực tiễn của doanh nghiệp.

IV. NHIỆM VỤ, GIẢI PHÁP

1. Hoàn thiện pháp luật về hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp

1.1. Hoàn thiện cơ sở pháp lý về hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nói chung

Hoàn thiện cơ sở pháp lý, đặc biệt là Nghị định số 55/2019/NĐ-CP ngày 24/6/2019 của Chính phủ về hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa và Nghị định số 55/2011/NĐ-CP ngày 04/7/2011 của Chính phủ quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và tổ chức bộ máy của tổ chức pháp chế theo hướng tăng tính chuyên môn hóa của hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp: có nhân sự chuyên trách (hiện nay đại đa số là kiêm nhiệm); có sự độc lập tương đối khỏi cơ quan chủ quản về mặt tổ chức, bộ máy, tài chính; huy động được sự tham gia trực tiếp của đại diện doanh nghiệp, tổ chức đại diện doanh nghiệp, tổ chức dịch vụ pháp lý và các chuyên gia độc lập trong hoạch định và tổ chức hoạt động hỗ trợ pháp lý; quy định chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và tổ chức bộ máy của tổ chức pháp chế của Nghị định 55/2011/NĐ-CP.

Cơ quan, tổ chức thực hiện chủ trì: Bộ Tư pháp

Cơ quan, tổ chức phối hợp: Các bộ, ngành, UBND cấp tỉnh, các tổ chức đại diện cho doanh nghiệp, tổ chức dịch vụ pháp lý, luật sư, luật gia.

Thời gian thực hiện: ...

Kết quả:...

1.2. Hoàn thiện cơ sở pháp lý về các hoạt động hỗ trợ pháp lý cụ thể cho doanh nghiệp

- Rà soát khó khăn, vướng mắc và khắc phục (ví dụ, việc xây dựng cơ sở

dữ liệu về phán quyết, quyết định của trọng tài thương mại, quyết định xử lý vi phạm hành chính,... hiện nay chưa khả thi; chưa có biện pháp khuyến khích tổ chức dịch vụ pháp lý uy tín, có tiếng nói tham gia mạng lưới tư vấn viên).

- Bổ sung cơ sở pháp lý cho việc triển khai các hoạt động hỗ trợ pháp lý có tính mới, khuyến khích đổi mới sáng tạo (ví dụ, có cơ chế để cơ quan nhà nước trực tiếp thực hiện hoạt động hướng dẫn áp dụng pháp luật, giải thích pháp luật cho doanh nghiệp).

- Nghiên cứu bổ sung tiêu chí Luật sư hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp được xác định làm tiêu chí, điều kiện hành nghề của Luật sư.

Cơ quan, tổ chức thực hiện chủ trì: ...

Cơ quan, tổ chức phối hợp:...

Thời gian thực hiện: ...

Kết quả:...

1.3. Hoàn thiện cơ sở pháp lý về mức chi, kinh phí thực hiện các hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa

- Rà soát lại cơ sở pháp lý về kinh phí thực hiện các hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa hiện hành, khắc phục khó khăn, vướng mắc

- Bổ sung cơ sở pháp lý về định mức chi cho các hoạt động hiện đang chưa được hướng dẫn hoặc hướng dẫn chưa đủ về kinh phí, ví dụ như chạy quảng cáo, giải đáp thắc mắc, yêu cầu tư vấn qua email, Zalo, Facebook, khảo sát qua mạng, đăng bài trên các kênh truyền thông, các dịch vụ tư vấn truyền thông, tư vấn đấu thầu, xây dựng ứng dụng hỗ trợ pháp lý), tạo điều kiện cho việc triển khai các hoạt động có tính chất mới, khuyến khích đổi mới sáng tạo.

- Nghiên cứu đề xuất bố trí định mức, nội dung chi cho công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp, tư vấn pháp luật cho doanh nghiệp vào nội dung hoạch toán thu chi sản xuất, kinh doanh của doanh nghiệp.

Cơ quan, tổ chức thực hiện chủ trì: ...

Cơ quan, tổ chức phối hợp:...

Thời gian thực hiện: ...

Kết quả:...

1.4. Nghiên cứu kinh nghiệm nước ngoài về hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp và bài học cho Việt Nam

a) Khảo sát qua các hình thức trực tuyến

b) Tổ chức đoàn khảo sát đi khảo sát trực tiếp và xác định nhu cầu hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp trong từng giai đoạn

Cơ quan, tổ chức thực hiện chủ trì: ...

Cơ quan, tổ chức phối hợp:...

Thời gian thực hiện: ...

Kết quả:...

1.5. Tổ chức điều tra, khảo sát nhằm đánh giá nhu cầu hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp của từng nhóm đối tượng, địa bàn, lĩnh vực tại các thời điểm khác nhau

Cơ quan, tổ chức thực hiện chủ trì: ...

Cơ quan, tổ chức phối hợp:...

Thời gian thực hiện: ...

Kết quả:...

2. Nâng cao nhận thức, năng lực pháp lý và hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa

2.1. Nâng cấp trang thông tin hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp trên Cổng thông tin điện tử Bộ Tư pháp thành Cổng thông tin điện tử quốc gia hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp.

2.2. Đổi mới cách thức tiếp cận và hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa:

- Cách thức tiếp cận doanh nghiệp: Cần chủ động hơn (không thụ động chờ doanh nghiệp yêu cầu hỗ trợ thì mới hỗ trợ), và đa dạng hóa hình thức tiếp cận (qua mạng xã hội, các kênh truyền thông)

- Cách thức hỗ trợ pháp lý: Giảm bớt thủ tục hành chính, giảm bớt giao dịch văn bản trực tiếp, ưu tiên thực hiện trực tuyến (bằng email, Zalo, Facebook...).

Cơ quan, tổ chức thực hiện chủ trì: ...

Cơ quan, tổ chức phối hợp:...

Thời gian thực hiện: ...

Kết quả:...

2.3. Đẩy mạnh hoạt động truyền thông bài bản, chuyên nghiệp, phù hợp với thị hiếu của doanh nghiệp:

- Bắt nguồn từ thực tiễn, phần lớn doanh nghiệp không biết đến Chương trình hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa nên cần đẩy mạnh truyền thông, quảng bá đối với Chương trình;

- Có lộ trình, mục tiêu rõ ràng;

- Mạnh dạn nghiên cứu khả năng sử dụng dịch vụ tư vấn truyền thông chuyên nghiệp;

- Kết nối truyền thông giữa các cơ quan nhà nước, giữa cơ quan nhà nước với doanh nghiệp.

- Đánh giá hiệu quả chương trình hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp được thực hiện rõ ràng, cụ thể, khách quan hơn; lấy góc nhìn của doanh nghiệp làm gốc; chú trọng định lượng hơn định tính.

- Chú trọng công tác khảo sát định kì để nắm bắt nhu cầu doanh nghiệp; chủ động đối thoại với cộng đồng doanh nghiệp.

Cơ quan, tổ chức thực hiện chủ trì: ...

Cơ quan, tổ chức phối hợp:...

Thời gian thực hiện: ...

Kết quả:...

2.4. Đề cao sự phối hợp giữa các bộ, cơ quan ngang bộ; giữa bộ, cơ quan ngang bộ với địa phương; giữa cơ quan nhà nước với tổ chức đại diện cho doanh nghiệp, đoàn luật sư, công ty luật, văn phòng luật sư trong việc tổ chức các hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp.

Chủ động phối hợp rõ ràng, liên mạch giữa cơ quan nhà nước, tổ chức dịch vụ pháp lý và doanh nghiệp.

Cơ quan, tổ chức thực hiện chủ trì: ...

Cơ quan, tổ chức phối hợp:...

Thời gian thực hiện: ...

Kết quả:...

2.5. Xây dựng sản phẩm hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp (chương trình truyền hình, clip bài giảng, phóng sự, tài liệu hỗ trợ pháp lý, tài liệu giới thiệu, hướng dẫn công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp...); tổ chức hội nghị, diễn đàn, lớp tập huấn, bồi dưỡng kiến thức pháp luật cho doanh nghiệp.

- Tổ chức lớp tập huấn, bồi dưỡng nâng cao năng lực hỗ trợ pháp lý cho người làm công tác hỗ trợ pháp lý.

- Chú trọng hoạt động đầu tư công, xây dựng cơ sở hạ tầng phục vụ công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp.

Cơ quan, tổ chức thực hiện chủ trì: ...

Cơ quan, tổ chức phối hợp:...

Thời gian thực hiện: ...

Kết quả:...

3. Tháo gỡ các khó khăn, vướng mắc pháp lý cho doanh nghiệp

3.1. Nâng cao nhận thức, tăng cường theo dõi, thực hiện trách nhiệm của các cơ quan, tổ chức trong thực hiện các thiết chế bảo đảm, hỗ trợ việc tiếp cận pháp luật và thực hiện các quyền, bảo vệ lợi ích hợp pháp của doanh nghiệp, phù hợp với chức năng, nhiệm vụ được quy định.

Cơ quan, tổ chức thực hiện chủ trì: ...

Cơ quan, tổ chức phối hợp:...

Thời gian thực hiện: ...

Kết quả:...

3.2. Củng cố, nâng cao trách nhiệm của các cơ quan, tổ chức, người làm công tác pháp chế, người làm công tác hỗ trợ pháp lý và thực hiện các quyền, bảo vệ lợi ích hợp pháp của doanh nghiệp.

Cơ quan, tổ chức thực hiện chủ trì: ...

Cơ quan, tổ chức phối hợp:...

Thời gian thực hiện: ...

Kết quả:...

3.3. Tăng cường năng lực và trách nhiệm của các cơ quan, chủ thể có thẩm quyền trong hoạt động cung cấp thông tin, bồi dưỡng kiến thức pháp luật, trọng tâm là thực hiện kịp thời, đầy đủ trách nhiệm cung cấp thông tin pháp lý theo quy định; đổi mới hình thức, phương pháp, mô hình hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp; củng cố, phát triển đội ngũ mạng lưới tư vấn viên, tuyên truyền viên pháp luật, nhất là người làm công tác pháp chế cho doanh nghiệp, bảo đảm đủ số lượng và đáp ứng yêu cầu về năng lực, kỹ năng thực hiện nhiệm vụ hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp.

Cơ quan, tổ chức thực hiện chủ trì: ...

Cơ quan, tổ chức phối hợp:...

Thời gian thực hiện: ...

Kết quả:...

3.4. Tổ chức tọa đàm, hội nghị, đối thoại giữa cơ quan nhà nước có thẩm quyền với doanh nghiệp để kịp thời tháo gỡ những vướng mắc, khó khăn còn tồn đọng trong quá trình áp dụng pháp luật vào hoạt động sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp.

Cơ quan, tổ chức thực hiện chủ trì: ...

Cơ quan, tổ chức phối hợp:...

Thời gian thực hiện: ...

Kết quả:...

3.5. Thực hiện tư vấn pháp lý cho doanh nghiệp thông qua các tổ chức đại diện cho doanh nghiệp như: câu lạc bộ, hội nhóm chuyên ngành gắn với hoạt động sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp.

4. Một số vấn đề khác

4.1. Triển khai nhân rộng một số mô hình hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa hiệu quả, thiết thực

Lựa chọn một số địa phương đặc thù có nhiều vướng mắc, bất cập về thực hiện pháp luật của doanh nghiệp để xây dựng, phát triển mô hình điểm hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp. Đồng thời triển khai nhân rộng các mô hình hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp hiệu quả nhằm nâng cao chất lượng của công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp

Cơ quan, tổ chức thực hiện chủ trì: ...

Cơ quan, tổ chức phối hợp:...

Thời gian thực hiện: ...

Kết quả:...

4.2. Giải pháp xã hội hóa hoạt động hỗ trợ pháp lý

Huy động nguồn vốn đầu tư cho công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp theo quy định của pháp luật. Khuyến khích các tổ chức đại diện cho doanh nghiệp, các doanh nghiệp, cá nhân tham gia hỗ trợ, triển khai đề án và các hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp.

Cơ quan, tổ chức thực hiện chủ trì: ...

Cơ quan, tổ chức phối hợp:...

Thời gian thực hiện: ...

Kết quả:...

4.3. Lòng ghép, kết hợp các Chương trình, Đề án hỗ trợ doanh nghiệp

Cơ quan, tổ chức thực hiện chủ trì: ...

Cơ quan, tổ chức phối hợp:...

Thời gian thực hiện: ...

Kết quả:...

4.4. Phát triển hệ sinh thái hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp

Cơ quan, tổ chức thực hiện chủ trì: ...

Cơ quan, tổ chức phối hợp:...

Thời gian thực hiện: ...

Kết quả:...

4.5. Đánh giá, kiểm tra, khen thưởng đối với cơ quan, tổ chức, cá nhân tham gia thực hiện công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp

Cơ quan, tổ chức thực hiện chủ trì: ...

Cơ quan, tổ chức phối hợp:...

Thời gian thực hiện: ...

Kết quả:...

V. TỔ CHỨC THỰC HIỆN

1. Phân công nhiệm vụ:

a) Bộ Tư pháp là cơ quan chủ trì, tổ chức, điều phối hoạt động chung của Đề án.

- Xây dựng kế hoạch tổng thể triển khai thực hiện Đề án trong giai đoạn 2021-2030 và trong từng năm, thường xuyên nắm tình hình và kịp thời chỉ đạo, hướng dẫn việc thực hiện Đề án; tổng hợp kết quả thực hiện Đề án hàng năm, định kỳ sơ kết, tổng kết, báo cáo Thủ tướng Chính phủ; có hình thức khen thưởng, động viên kịp thời đối với tập thể, cá nhân có thành tích xuất sắc trong thực hiện Đề án.

- Phối hợp với các bộ, ban, ngành thực hiện lồng ghép, gắn các hoạt động triển khai thực hiện Đề án với các Chương trình, đề án khác có phạm vi, đối tượng tương đồng nhau, đang được triển khai thực hiện bảo đảm thống nhất, tiết kiệm, hiệu quả.

- Chỉ đạo, hướng dẫn Sở Tư pháp các địa phương triển khai thực hiện các nhiệm vụ, giải pháp nhằm nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp giai đoạn 2021-2030.

- Tổ chức đánh giá tác động của Đề án, từ đó đề xuất các cơ quan có thẩm quyền hoặc ban hành chỉ đạo, điều chỉnh theo thẩm quyền để tháo gỡ vướng mắc, khó khăn phát sinh trong quá trình thực hiện Đề án nhằm đạt được mục tiêu đề ra. Trong trường hợp cần thiết, đề nghị Thủ tướng Chính phủ quyết định điều chỉnh mục tiêu, nhiệm vụ của Đề án.

b) Bộ Kế hoạch và Đầu tư

Chủ trì, phối hợp với Bộ Tài chính, Bộ Tư pháp xây dựng kế hoạch huy động nguồn lực, phê duyệt kinh phí trong đầu tư công để thực hiện Đề án.

c) Bộ Tài chính

Bộ Tài chính chủ trì, tổng hợp kinh phí để thực hiện các nhiệm vụ của Đề án trọng dự toán ngân sách nhà nước hàng năm theo quy định của Luật Ngân sách nhà nước và các văn bản hướng dẫn thi hành.

d) Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương

- Căn cứ nội dung Đề án và điều kiện của địa phương, ban hành Kế hoạch thực hiện Đề án trong cả giai đoạn và từng năm, định kỳ báo cáo kết quả thực hiện Đề án về Bộ Tư pháp để tổng hợp, báo cáo Thủ tướng Chính phủ.

- Có trách nhiệm bảo đảm kinh phí thực hiện Đề án tại địa phương từ nguồn ngân sách địa phương hằng năm theo phân cấp nhà nước hiện hành.

đ) Liên đoàn Thương mại và Công nghiệp Việt Nam, Hiệp hội doanh nghiệp nhỏ và vừa Việt Nam, các tổ chức đại diện cho doanh nghiệp, doanh nghiệp, tổ chức dịch vụ pháp lý, hiệp hội, luật gia, luật sư và các tổ chức, cá nhân khác có thể hỗ trợ, ủng hộ, cùng tham gia thực hiện Đề án.

2. Kinh phí thực hiện

- Kinh phí thực hiện đề án do ngân sách nhà nước đảm bảo, được bố trí trong dự toán ngân sách nhà nước hàng năm của bộ, ngành, địa phương có liên quan theo pháp luật hiện hành; ngoài ra, được huy động từ các nguồn kinh phí hợp pháp khác theo quy định của pháp luật.

Việc quản lý và sử dụng kinh phí thực hiện Đề án được thực hiện theo quyết định của luật Ngân sách Nhà nước, các văn bản hướng dẫn thi hành và quyết định pháp luật có liên quan.

- Bộ Tư pháp có trách nhiệm lập dự toán thực hiện Đề án theo quy định của luật Ngân sách Nhà nước trên cơ sở nội dung Đề án đã được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt gửi Bộ Tài chính để trình cấp có thẩm quyền phê duyệt. Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương bố trí kinh phí thực hiện Đề án tại địa phương từ nguồn ngân sách địa phương.

- Các cơ quan, tổ chức được huy động các nguồn kinh phí hỗ trợ từ các cơ quan, tổ chức cá nhân trong và ngoài nước để triển khai, thực hiện Đề án. Việc sử dụng các nguồn kinh phí huy động phải đảm bảo tiết kiệm, hiệu quả theo đúng quy định của pháp luật

3. Tiến độ thực hiện

a) Giai đoạn 1 (Từ 2023 đến hết năm 2025):

- Xây dựng ban hành Kế hoạch thực hiện Đề án giai đoạn 2021-2025.

- Rà soát hệ thống văn bản có liên quan đến việc triển khai thực hiện Đề án và đề xuất các cơ quan có thẩm quyền ban hành, sửa đổi, bổ sung.

- Tổ chức khảo sát, đánh giá thực trạng, nhu cầu các nội dung của Đề án.
- Lựa chọn, xây dựng mô hình điểm về Hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa.
- Triển khai tích cực, hiệu quả các hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa.
- Tổ chức biên soạn, phát hành, số hóa tài liệu cho chủ thể thực hiện Đề án và đối tượng thụ hưởng của Đề án.
- Tổ chức sơ kết việc thực hiện Đề án.

b) Giai đoạn 2 (Từ 2026 đến hết năm 2030):

- Tiếp tục triển khai mạnh mẽ các nội dung của Đề án trong đó tăng cường xã hội hóa, sự tham gia của các tổ chức đại diện cho doanh nghiệp, tổ chức dịch vụ pháp lý...
- Nhân rộng các mô hình điểm đạt hiệu quả cao đã được đánh giá ở giai đoạn 1, đồng thời tiếp tục xây dựng các mô hình hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa phù hợp với thực tiễn, yêu cầu của doanh nghiệp.
- Tăng cường ứng dụng các thành tựu của cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ 4, các kênh truyền thông, mạng xã hội trong việc thực hiện các nội dung của Đề án.
- Tổ chức tổng kết, đánh giá toàn diện kết quả thực hiện Đề án.

**PHỤ LỤC KINH NGHIỆM QUỐC TẾ
VỀ HỖ TRỢ PHÁP LÝ CHO DOANH NGHIỆP**
(sẽ tiếp tục hoàn thiện để đưa vào Đề án “Nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp giai đoạn 2021-2030”)

1. Hoa Kỳ

Hoa Kỳ có gần 31 triệu doanh nghiệp nhỏ, chiếm 99% tổng số doanh nghiệp và 1/2 tổng lao động của khu vực tư nhân³⁰. Theo thống kê, mỗi năm, hơn 13 triệu doanh nghiệp nhỏ phải đối mặt với các vấn đề pháp lý nhưng chỉ khoảng 60% trong số đó lựa chọn thuê luật sư tư vấn để giải quyết vấn đề vướng mắc, ít hơn 20% đăng ký sử dụng dịch vụ pháp lý thường xuyên³¹. Để hỗ trợ về mặt pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ, Chính phủ liên bang và chính quyền các bang của Hoa Kỳ đã có một số biện pháp hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ như sau:

Thứ nhất, thông qua Cơ quan Quản lý Doanh nghiệp nhỏ của Hoa Kỳ (Small Business Administration hay SBA). Cơ quan này được thành lập và hoạt động trên cơ sở Đạo luật Doanh nghiệp nhỏ (Small Business Act) năm 1953, hoạt động chuyên trách với chức năng “giúp đỡ, tư vấn, hỗ trợ và bảo vệ lợi ích của các mối quan tâm của doanh nghiệp nhỏ”³². Đến nay, SBA đã phát triển đáng kể về quy mô cũng như bề dày hoạt động; riêng về khía cạnh hỗ trợ pháp lý, SBA đã thành lập hơn 1.800 chi nhánh trải dọc Hoa Kỳ, thường xuyên cung cấp dịch vụ tư vấn pháp luật miễn phí và đào tạo với chi phí thấp cho các doanh nhân mới và các doanh nghiệp nhỏ³³.

Theo đó, SBA tài trợ cho các Văn phòng SBA cấp quận và các tổ chức được SBA cho phép hoạt động để có thể đồng hành, giải quyết thắc mắc về khía cạnh pháp lý cho chủ doanh nghiệp nhỏ, đồng thời có trách nhiệm cung cấp thông tin kịp thời về các chương trình hỗ trợ của SBA) Các trung tâm được SBA tài trợ như Trung tâm Phát triển Doanh nghiệp nhỏ (Small Business Development Centers), Cố vấn Kinh doanh SCORE (SCORE Business Mentoring), Trung tâm Tiếp cận Doanh nghiệp Cựu quân nhân làm chủ (Veterans Business Outreach Center), Trung tâm dành cho Doanh nghiệp Phụ nữ làm chủ (Women's Business Centers) cũng nhận đào tạo pháp lý miễn phí và hoặc đào tạo với chi phí thấp cho doanh nghiệp nhỏ. Các tổ chức kể trên đều được tổ chức dưới hình thức tổ chức phi lợi nhuận, hoạt động độc lập với SBA.

³⁰ U.S. Small Business Administration (2019), *2019 Small Business Profile*. Nguồn: <https://cdn.advocacy.sba.gov/wp-content/uploads/2019/04/23142719/2019-Small-Business-Profiles-US.pdf>, truy cập ngày 4/12/2021.

³¹ LegalShield (2013), *The Legal Needs of Small Business - A Research Study Conducted by Decision Analyst Commissioned by LegalShield*. Nguồn: <https://www.business.com/images/content/58a/da0bd2f87b1207f721220/0-0-/>, truy cập ngày 4/12/2021

³² <https://www.sba.gov/about-sba/organization>, truy cập ngày 4/12/2021.

³³ <https://www.sba.gov/about-sba/organization>, truy cập ngày 4/12/2021.

Ngoài ra, SBA còn tổ chức hoặc liên kết tổ chức các khóa học, lớp tập huấn nâng cao hiểu biết pháp luật cho các doanh nghiệp nhỏ, giúp họ hiểu thêm về pháp luật kinh doanh của tiểu bang nơi doanh nghiệp hoạt động cũng như pháp luật kinh doanh liên bang. Điển hình, khóa học “Boot to Business – Reboot” được khởi động vào năm 2017, miễn phí đào tạo cho chủ doanh nghiệp nhỏ về các chủ đề kinh doanh khác nhau, trong đó có kỹ năng lựa chọn loại hình doanh nghiệp và quản trị doanh nghiệp. Vào năm 2020, SBA tài trợ 100,000 USD cho chương trình đào tạo thí điểm “Phát triển Doanh nghiệp nhỏ do Cựu quân nhân làm chủ” (Veteran Owned Small Business Growth), với mục đích cung cấp kiến thức và kỹ năng quản lý doanh nghiệp (bao gồm cách thức ứng phó với các vấn đề pháp lý) cho chủ doanh nghiệp nhỏ là các cựu quân nhân cùng người nhà của họ.

Thứ hai, thông qua các đoàn luật sư, tổ chức dịch vụ pháp lý và luật sư. Các luật sư ở Hoa Kỳ được khuyến nghị theo các quy tắc đạo đức của Hiệp hội Luật sư Hoa Kỳ (American Bar Association - ABA) để đóng góp ít nhất 50 tiếng dịch vụ *pro bono* (cung cấp dịch vụ chuyên môn nghiệp vụ miễn phí nhằm hỗ trợ cho đối tượng yếu thế nào đó trong xã hội) mỗi năm³⁴. Trong đó, doanh nghiệp nhỏ là một trong những đối tượng thụ hưởng của dịch vụ *pro bono*.

Ví dụ, Tại bang Washington D.C., Đoàn Luật sư bang Washington D.C) thành lập Trung tâm D.C) Bar Pro Bono năm 1999, được giao nhiệm vụ điều hành Chương trình Hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ để cung cấp dịch vụ pháp lý cho các doanh nghiệp nhỏ của bang Washington D.C) Tổ chức cung cấp các dịch vụ tiêu biểu như sau³⁵:

- Phòng Tư vấn Sơ bộ cho Doanh nghiệp nhỏ (Small Business Brief Advice Legal Clinics) có nhiệm vụ cung cấp thông tin pháp lý sơ bộ cho các chủ doanh nghiệp nhỏ bằng cách kết nối chủ doanh nghiệp với các luật sư thuộc Phòng Tư vấn để họ có cơ hội trình bày trực tiếp nguyện vọng của doanh nghiệp hoặc các vấn đề pháp lý mà doanh nghiệp đang gặp phải. Các luật sư tình nguyện giúp xem xét các tài liệu pháp lý và trả lời các câu hỏi về đăng ký kinh doanh, thuế, cho thuê bất động sản, pháp luật lao động và các vấn đề pháp lý khác thường gặp đối với các chủ doanh nghiệp nhỏ. Trong bối cảnh dịch Covid-19, các cuộc tham vấn được hỗ trợ qua nền tảng mạng Internet, qua cuộc gọi video hoặc điện thoại khi các chủ doanh nghiệp nhỏ có nhu cầu tư vấn trực tuyến.

- Chương trình Hỗ trợ pháp lý Doanh nghiệp nhỏ (Small Business Legal Assistance Program) tiến hành các khóa đào tạo kết hợp với các trung tâm tư

³⁴https://www.americanbar.org/groups/legal_education/resources/pro_bono/?fbclid=IwAR2vgis7CowFav5Rof_eO958BQa2RiVgtTOtAaPk2xmjqcQM_tLhXLUpaBI#:~:text=Model%20Rule%206.1%20states%20that,organizations%20that%20serve%20the%20poor, truy cập ngày 5/12/2021.

³⁵ <https://www.dcbar.org/pro-bono/free-legal-help/help-for-small-businesses>, truy cập ngày 5/12/2021.

vấn doanh nghiệp nhỏ, các cơ quan thuộc chính quyền bang và các công ty luật để giáo dục các doanh nghiệp nhỏ về các vấn đề pháp lý quan trọng. Các chủ đề bao gồm luật lao động, mua sắm chính phủ (mua sắm công), hợp đồng thuê thương mại và các vấn đề pháp lý khác) Đơn cử, vào ngày 14 tháng 7 năm 2021, đơn vị vừa tổ chức buổi tư vấn miễn phí cho các tổ chức phi lợi nhuận và doanh nghiệp nhỏ mới thành lập. Tại sự kiện, chủ doanh nghiệp nhỏ có cơ hội trao đổi với các luật sư đang hành nghề để tìm hiểu về các loại hình doanh nghiệp khác nhau và các yêu cầu đối với mỗi loại hình, các văn bản quản lý nội bộ, đăng ký và cấp phép kinh doanh của họ ở D.C., cũng như các bước cần thiết khác phục vụ cho hoạt động kinh doanh của họ. Ngoài ra, doanh nghiệp có thể xem bản ghi của các hội thảo trực tuyến, hướng dẫn, thông tin về sửa đổi luật, kho lưu trữ đào tạo và thông tin pháp lý hữu ích khác trên trung tâm tài nguyên trực tuyến của D.C) Bar Pro Bono.

Tại thành phố Houston thuộc bang Texas, Văn phòng Tư vấn Pháp luật cho Doanh nghiệp nhỏ (Houston Small Business Legal Consultations - HSBLC) liên kết với các công ty luật Vinson & Elkins, Akin Gump, Arnold & Porter, Blank Rom,... tạo điều kiện cho doanh nghiệp nhỏ ở thành phố Houston và các khu vực lân cận được tư vấn pháp lý miễn phí và kịp thời. Thông thường, chủ doanh nghiệp nhỏ có thể liên lạc với HSBLC thông qua điện thoại trong tối đa một tiếng để trao đổi về những vướng mắc pháp lý mà doanh nghiệp đang gặp phải, trong đó có hình thức tổ chức doanh nghiệp, lao động, thuế, sở hữu trí tuệ,... Hơn nữa, Hiệp hội Luật sư Houston (Houston Bar Association) còn sắp xếp đường dây tham vấn pháp lý miễn phí LegalLine và Lone Star Legal Aid vào các ngày trong tuần, hỗ trợ giải đáp thắc mắc của doanh nghiệp nhỏ liên quan đến dịch Covid-19.

2. Australia (Úc)

Để nâng cao văn hóa pháp lý của các doanh nghiệp nhỏ và giúp họ tháo gỡ khó khăn, Chính phủ Úc đã thực hiện một số biện pháp hỗ trợ pháp lý sau:

Thứ nhất, tài trợ cho doanh nghiệp nhỏ sử dụng dịch vụ pháp lý trong bối cảnh đặc thù. Úc là một trong những quốc gia phải gánh chịu hậu quả nặng nề từ các nạn cháy rừng, mà gần đây nhất là sự kiện Mùa hè Đen – mùa cháy rừng ở Úc từ năm 2019 đến năm 2020. Không chỉ thiên nhiên bị tàn phá, mà các doanh nghiệp nhỏ cũng phải đối mặt với những hệ quả kinh tế và pháp lý phát sinh từ vấn nạn này, đặc biệt là các doanh nghiệp hoạt động tại bờ Đông. Trước tình hình ấy, Chính phủ Úc đã cung cấp kinh phí hỗ trợ pháp lý cho các nhà sản xuất chính và doanh nghiệp nhỏ của bang New South Wales giải quyết các vấn đề pháp lý liên quan đến nạn cháy rừng 2019 - 2020. Cụ thể, chủ doanh nghiệp nhỏ có thể tiếp cận nguồn vốn để hỗ trợ giải quyết các vấn đề pháp lý phát sinh từ nạn cháy rừng 2019 - 2020 bằng cách yêu cầu cá nhân, tổ chức tư vấn pháp luật làm thủ tục xin tài trợ từ Chính phủ \$2,000 đến \$5,000 tùy theo tính chất vụ

việc) Ngoài ra, nếu doanh nghiệp nhỏ có nhiều vấn đề pháp lý liên quan đến cháy rừng, cá nhân, tổ chức tư vấn có thể yêu cầu kinh phí hỗ trợ riêng cho từng hạng mục và nguồn vốn bổ sung sẽ được cung cấp trong những trường hợp hợp lý.

Như vậy, Úc là một trong các nước đã tung ra gói hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ khi đối mặt với điều kiện thời tiết khắc nghiệt, phù hợp với tình hình môi trường, kinh tế của quốc gia) Có thể thấy, Chính phủ đã hỗ trợ một cách linh hoạt, đáp ứng nhu cầu thực tiễn của doanh nghiệp nhỏ tại Úc, tạo điều kiện cho các doanh nghiệp sớm quay trở lại trạng thái bình thường, tiếp tục hoạt động sản xuất kinh doanh.

Thứ hai, thực hiện các hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ thông qua thiết chế Ombudsman (tạm dịch là Thanh tra Nghị viện) cho Doanh nghiệp nhỏ và Doanh nghiệp gia đình Úc (Australian Small Business and Family Enterprise Ombudsman - ASBFEO) và các tổ chức hỗ trợ pháp lý của Úc) ASBFEO là cầu nối giữa Chính phủ và cộng đồng doanh nghiệp tại Úc để trợ giúp các doanh nghiệp nhỏ đang gặp vấn đề trong các lĩnh vực liên quan đến sản xuất và kinh doanh nhưng chưa được nhà nước hỗ trợ, giải quyết đúng mực) ASBFEO thực hiện vai trò hỗ trợ pháp lý bằng cách giới thiệu doanh nghiệp nhỏ có nhu cầu được tư vấn pháp luật đến các tổ chức hỗ trợ pháp lý, luật sư hoặc công ty luật phù hợp. Ví dụ, bang Queensland có Hội Luật sư Queensland – trợ giúp doanh nghiệp trong việc tìm luật sư, công ty luật hoặc tư vấn cách thức giải quyết tranh chấp ngoài tòa án; hay ở khu vực phía Bắc nước Úc có đường dây hỗ trợ pháp lý cho tất cả mọi người không kể điều kiện tài chính của doanh nghiệp,...

Thứ ba, hỗ trợ pháp lý thông qua cung cấp dịch vụ pro bono cho các doanh nghiệp nhỏ. Tại Tây Úc, chính phủ bang phối hợp cùng Cơ quan Phát triển doanh nghiệp nhỏ (Small Business Development Corporation, một cơ quan thuộc chính quyền bang Tây Úc) để giúp doanh nghiệp tiếp cận với pro bono bằng cách giới thiệu khách hàng tiềm năng đến Văn phòng luật John Curtin để được hướng dẫn cụ thể về các vấn đề họ gặp phải. Ngoài ra, Trường Đại học Luật Curtin còn cử các sinh viên năm cuối, dưới sự giám sát bởi các luật sư hành nghề có trình độ, để thực hiện tư vấn pháp luật cho các doanh nghiệp nhỏ, giúp họ tiếp cận với lời khuyên pháp lý và các biện pháp khắc phục mà trước đây họ không có điều kiện chi trả. Từ tháng 2 đến tháng 8 năm 2017, Văn phòng đã hỗ trợ miễn phí cho 72 khách hàng và tổng số 41 khách hàng đã được giới thiệu bởi Cơ quan Phát triển doanh nghiệp nhỏ. Ngoài ra, dịch vụ pro bono còn tiết kiệm cho các doanh nghiệp nhỏ một khoản chi phí lớn từ \$3,000 đến \$9,000 trên một vụ việc.

3. Hàn Quốc

Hàn Quốc là một trong những quốc gia có hệ thống pháp luật và các quy định hỗ trợ pháp lý cho DNNVV tương đối hoàn thiện và hiệu quả. Pháp luật Hàn Quốc cũng đưa ra những chế định tương đối đầy đủ về hỗ trợ pháp lý cho DNNVV.

3.1. Tiêu chí xác định DNNVV

Theo quy định tại Đạo luật số 17626, Đối tượng được hỗ trợ ở Hàn Quốc được xác định:

Doanh nghiệp hoạt động vì lợi nhuận đáp ứng tất cả các yêu cầu sau:

Một là, Doanh thu hoặc tổng tài sản, ... cho từng ngành phải đáp ứng các tiêu chuẩn do Chính phủ quy định;

Hai là, Tách biệt thực tế giữa quyền sở hữu và quản lý, chẳng hạn như về quyền sở hữu cổ phần hoặc mối quan hệ đầu tư, phải đáp ứng các tiêu chuẩn do Chính phủ quy định;

Có thể thấy, các quy định về xác định DNNVV hay nói cách khác là đối tượng được hỗ trợ của DNNVV ở Hàn Quốc được quy định có những ưu điểm có thể tham khảo như sau:

Thứ nhất, cần xác định rõ, DNNVV được hỗ trợ cần dựa trên mục đích của doanh nghiệp là vì lợi nhuận. Trên thực tế, trong vận hành nền kinh tế còn có mô hình doanh nghiệp xã hội, vì lợi ích xã hội. Đối với doanh nghiệp xã hội sẽ có khung pháp lý riêng, DNNVV sẽ có khung pháp lý và sự hỗ trợ riêng

Thứ hai, phân loại theo từng ngành khác nhau, theo đó, việc phân loại, xếp loại DNNVV sẽ được giao cho cơ quan hành pháp chủ động xây dựng và ban hành theo từng ngành kinh tế.

Thứ ba, cũng có những quy định liên quan đến xác định DNNVV trong mối quan hệ của Tập đoàn kinh tế. Do Hàn Quốc là quốc gia có sự phát triển mô hình tập đoàn kinh tế, nên những quy định này cũng được đưa ra nhằm xác định đúng đối tượng được hỗ trợ.

3.2. Nội dung hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp

Thứ nhất, Hàn Quốc đẩy mạnh các biện pháp và thực hiện một cách hợp lý việc quản lý các và các doanh nghiệp vừa và nâng cấp công nghệ và chất lượng, bao gồm cả việc cung cấp các chương trình hướng dẫn và đào tạo pháp lý về quản lý doanh nghiệp, công nghệ, thúc đẩy phát triển công nghệ và theo đuổi tiêu chuẩn hóa)

Đặc biệt tại Hàn Quốc, hệ thống tra cứu thông tin pháp luật được phổ biến, ứng dụng công nghệ hiện đại và tiện lợi hỗ trợ tích cực cho doanh nghiệp trong quá trình tra cứu, áp dụng pháp luật.

Thứ hai, Thiết lập và vận hành hệ thống Quản lý Tích hợp cho Quy mô nhỏ và các Chương trình Hỗ trợ doanh nghiệp vừa) Tiến hành thiết lập và vận hành một hệ thống quản lý tích hợp cho vừa và nhỏ các chương trình hỗ trợ doanh nghiệp để tích hợp và quản lý dữ liệu hoặc thông tin trên tình trạng đơn đăng ký của các doanh nghiệp vừa và nhỏ, việc nhận đơn, và hồ sơ của các ứng dụng cho các chương trình viện trợ doanh nghiệp vừa và nhỏ bao gồm các thông tin:

- Số đăng ký doanh nghiệp
- Thông tin tin dụng theo Đạo luật Bảo vệ và Sử dụng Thông tin Tín dụng;
- Thông tin thuế nhằm phân tích hiệu quả của việc hỗ trợ đối với các doanh nghiệp được hưởng chính sách dành cho doanh nghiệp nhỏ và vừa và việc sở hữu và sử dụng của ai được sự đồng ý của đương sự:
 - + Tổng doanh thu, vốn góp, tổng tài sản, tổng nợ phải trả, lợi nhuận hoạt động, ròng lợi nhuận cho kỳ hiện tại;
 - + Ngày bắt đầu kinh doanh, ngày tạm ngừng kinh doanh, ngày vĩnh viễn đóng cửa doanh nghiệp;
 - + Số lượng người được đơn giản hóa việc khấu trừ thuế đối với tiền lương và thu nhập tiền lương, như được nêu rõ trong báo cáo về tình trạng khấu lưu theo Đạo luật thuế thu nhập;
- Thông tin về chứng nhận và xác minh của doanh nghiệp có liên quan theo các quy chế hoặc quy định, v.v. để phân tích tác động của việc hỗ trợ đối với các công ty tham gia vào chính sách cho các doanh nghiệp vừa và nhỏ.

Bên cạnh đó, quản lý nhà nước thống nhất, thuận lợi trên cơ sở các dữ liệu như trên cho thấy, cơ sở dữ liệu này thuận lợi cho cơ quan nhà nước phổ biến, cung cấp thông tin pháp lý và các doanh nghiệp được tiếp cận thông tin một cách đầy đủ, là nền tảng thuận lợi cho hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp

Thứ ba, xây dựng cơ chế đánh giá hiệu quả hoạt động hỗ trợ DNNVV. Để khảo sát hiện trạng, phân tích, đánh giá và cải thiện hiệu quả của các chương trình viện trợ doanh nghiệp vừa và nhỏ được quản lý thông qua hệ thống quản lý tích hợp:

- Xây dựng các tiêu chuẩn để thiết lập phạm vi, phân loại, phân tích và đánh giá, các chương trình viện trợ doanh nghiệp vừa và nhỏ;
- Tăng cường chia sẻ vai trò và tương tác giữa các doanh nghiệp vừa và nhỏ các chương trình viện trợ doanh nghiệp;
- Đưa ra ý kiến về việc cải tiến hệ thống và phản ánh ngân sách cho nâng cao hiệu quả;

- Kiểm tra dự phòng giữa các chương trình viện trợ doanh nghiệp vừa và nhỏ và chuẩn bị các biện pháp để cải thiện chúng;

- Phân tích hiệu quả hoạt động của các thể chế hoặc tổ chức hoạt động vừa và nhỏ các chương trình viện trợ của doanh nghiệp khi nhận ủy thác;

- Thực hiện khảo sát mức độ hài lòng đối với viện trợ doanh nghiệp vừa và nhỏ các chương trình;

Bộ trưởng Bộ DNNVV và Công ty khởi nghiệp sẽ hoàn thiện các biện pháp để cải thiện hiệu quả tùy thuộc vào sự cân nhắc của chính sách doanh nghiệp vừa và nhỏ do hội đồng thảo luận, và người đứng đầu một trung tâm cơ quan hành chính, v.v. phải phản ánh các biện pháp đó trong phạm vi vừa và nhỏ các chương trình viện trợ của doanh nghiệp.

Bên cạnh đó, Hàn Quốc cũng Thành lập Chương trình đánh giá cho Doanh nghiệp Vừa và Nhỏ với các nội dung:

- Chương trình đánh giá cho các doanh nghiệp vừa và nhỏ sẽ được thành lập để cải thiện các quy định hiện hành có ảnh hưởng đến quản lý các doanh nghiệp vừa và nhỏ và giải quyết những khó khăn đối mặt với các doanh nghiệp vừa và nhỏ.

- Đánh giá cho các doanh nghiệp vừa và nhỏ sẽ thực hiện một cách độc lập từng phần sau:

- + Xác định và cải tiến các quy định có ảnh hưởng đến các doanh nghiệp vừa và nhỏ;

- + Giải quyết các vướng mắc phát sinh liên quan đến Chính phủ và chính quyền địa phương, các cơ quan nhà nước)

- Các công việc khác theo Sắc lệnh của Tổng thống quy định cần phải cải thiện các quy định liên quan và giải quyết các khó khăn vừa và nhỏ đang gặp phải doanh nghiệp.

Đánh giá cho các doanh nghiệp vừa và nhỏ sẽ do Thủ tướng Chính phủ, theo đề nghị của Bộ trưởng Bộ DNNVV và Doanh nghiệp khởi nghiệp từ giữa những chuyên gia có kiến thức sâu rộng và kinh nghiệm trong các lĩnh vực nhỏ và doanh nghiệp vừa và các quy định và sự cân nhắc của "Ủy ban Cải cách chính sách".

Như vậy, Hàn Quốc xây dựng cơ chế để khảo sát, đánh giá lại các quy định của pháp luật một cách thường xuyên. Việc xây dựng một cơ chế để đánh giá, hoàn thiện quy định một cách thường xuyên là hoạt động cần thiết cho quá trình hoàn thiện chính sách, pháp luật, là kênh để lắng nghe tiếng nói khách quan, đa chiều, thường xuyên từ doanh nghiệp để hoàn thiện quy định dựa trên thực tiễn khách quan. Đây cũng là biện pháp gián tiếp hỗ trợ pháp lý cho doanh

ngành trong quá trình thực hiện khảo sát, đánh giá,...

Thứ năm, Thành lập Viện Doanh nghiệp vừa và nhỏ và Khởi nghiệp Hàn Quốc để thực hiện các cuộc khảo sát, nghiên cứu, giáo dục và đánh giá cần thiết cho việc xây dựng... các chính sách liên quan đến vừa và nhỏ với mục đích thành lập:

- Nghiên cứu, tìm hiểu và đề xuất chính sách để thúc đẩy và phát triển quy mô nhỏ và doanh nghiệp vừa và doanh nghiệp mạo hiểm;
- Phân tích, đánh giá và giáo dục các chính sách hỗ trợ vừa và nhỏ doanh nghiệp và doanh nghiệp liên doanh;
- Các dự án giao lưu, hợp tác nghiên cứu trong và ngoài nước viện nghiên cứu, tổ chức quốc tế và tổ chức phi chính phủ các tổ chức;
- Ủy thác các dự án nghiên cứu của Chính phủ, công chúng trong và ngoài nước các tổ chức, v.v.;
- Tạo và phân tích thông tin về các chính sách và thống kê liên quan đến nhỏ và các doanh nghiệp vừa và các doanh nghiệp mạo hiểm;
- Công bố và công khai các kết quả nghiên cứu và học tập;
- Tư vấn, tham vấn và cung cấp thông tin về quản lý của các doanh nghiệp vừa và nhỏ và các doanh nghiệp mạo hiểm.

THAM LUẬN:**Công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp tại tỉnh Đắk Lắk theo quy định tại Nghị định số 55/2019/NĐ-CP*****Sở Tư pháp tỉnh Đắk-Lắk***

Kính thưa quý vị đại biểu!

Kính thưa toàn thể Hội nghị!

Được sự đồng ý của Ban tổ chức Hội nghị, tôi xin thay mặt Sở Tư pháp tỉnh Đắk Lắk gửi đến Hội nghị báo cáo tham luận “công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp tại tỉnh Đắk Lắk theo quy định tại Nghị định số 55/2019/NĐ-CP ngày 24/6/2019 của Chính phủ về hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa”.

Tỉnh Đắk Lắk nằm ở trung tâm khu vực Tây Nguyên, có đường biên giới dài 70 km chung với nước bạn Cam Pu Chia, có diện tích tự nhiên 13.125,37 km², dân số toàn tỉnh tính đến năm 2020 đạt trên 1.8 triệu người, với hơn 45 dân tộc anh em cùng sinh sống; tỉnh Đắk Lắk có 15 đơn vị hành chính cấp huyện, gồm 01 thành phố, 01 thị xã và 13 huyện, trong đó có 184 đơn vị hành chính cấp xã (152 xã, 20 phường và 12 thị trấn), được coi là trung tâm chính trị, kinh tế, văn hoá xã hội của cả vùng Tây Nguyên. Ngoài vai trò là động lực thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội vùng Tây Nguyên, Đắk Lắk còn có vị trí vô cùng quan trọng về quốc phòng, an ninh không những đối với vùng Tây Nguyên mà còn với cả nước.

Trong thời đại kinh tế thị trường hiện nay, cùng với xu thế hội nhập kinh tế ngày càng sâu rộng, doanh nghiệp ngoài đối mặt với nhiều cơ hội thì cũng phải đối mặt với không ít những khó khăn, thách thức. Một trong những thách thức lớn nhất đó chính là những rủi ro về mặt pháp lý trong hoạt động kinh doanh. Để hạn chế được rủi ro đó, đòi hỏi doanh nghiệp cần phải có khả năng tiếp cận và nắm bắt được quy định của pháp luật liên quan đến doanh nghiệp, không chỉ pháp luật trong nước mà cả pháp luật quốc tế để có những quyết định kinh doanh đúng đắn. Tuy nhiên, hiện nay đa số các doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk nói riêng và cả nước nói chung đều là doanh nghiệp nhỏ và vừa (DNNVV), không đủ nguồn lực để đầu tư cho nhân lực có kiến thức, trình độ và kỹ năng liên quan đến các vấn đề pháp lý. Xuất phát từ nhu cầu đó của doanh nghiệp, trong thời gian qua UBND tỉnh Đắk Lắk đã rất coi trọng công tác hỗ trợ pháp lý cho DNNVV để đồng hành cùng doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh.

Với chức năng là cơ quan tham mưu cho UBND tỉnh trong hoạt động quản lý nhà nước về hỗ trợ pháp lý cho DNNVV, trong những năm qua, Sở Tư pháp đã thực hiện tốt công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp với nhiều hoạt động cụ thể và dần trở thành người bạn đồng hành cùng doanh nghiệp và đạt

được một số kết quả như sau:

1. Việc ban hành văn bản chỉ đạo triển khai thực hiện Nghị định số 55/2019/NĐ-CP

Để công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp được thực hiện một cách đồng bộ và toàn diện, ngay sau khi Nghị định số 55/2019/NĐ-CP được ban hành, Sở Tư pháp đã tham mưu UBND tỉnh ban hành:

- Kế hoạch số 10762/KH-UBND ngày 30/12/2019 triển khai thực hiện Nghị định số 55/2019/NĐ-CP trên địa bàn tỉnh;

- Phê duyệt Đề án hỗ trợ và phát triển doanh nghiệp nhỏ và vừa trên địa bàn tỉnh giai đoạn 2020-2025, định hướng đến 2030 (ban hành kèm theo Quyết định số 1839/QĐ-UBND ngày 13/8/2020 của UBND tỉnh);

- Kế hoạch số 2173/KH-UBND ngày 17/3/2021, Kế hoạch số 49/KH-UBND ngày 02/3/2022 về công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa trên địa bàn tỉnh năm 2021, năm 2022.

Các kế hoạch, Đề án này đều tập trung triển khai xây dựng, thực hiện Chương trình hỗ trợ pháp lý cho DNNVV trên địa bàn tỉnh; Xây dựng, quản lý, duy trì, cập nhật, khai thác và sử dụng cơ sở dữ liệu về văn bản quy phạm pháp luật... theo nội dung Nghị định số 55/2019/NĐ-CP đề ra.

Từ khi có Nghị định số 55/2019/NĐ-CP đến nay, Sở Tư pháp đã tham mưu UBND tỉnh tăng cường đẩy mạnh triển khai công tác hỗ trợ pháp lý cho DNNVV trên địa bàn tỉnh (Công văn số 6786/UBND-NC ngày 03/8/2020). Theo đó, các cơ quan chuyên môn thuộc UBND tỉnh tiếp tục tổ chức quán triệt, phổ biến Nghị định số 55/2019/NĐ-CP và các kế hoạch của UBND tỉnh triển khai thực hiện nghị định; bố trí 01 công chức làm đầu mối thực hiện hoạt động hỗ trợ pháp lý cho DNNVV, đồng thời là bộ phận đầu mối giúp lãnh đạo cơ quan, đơn vị tham mưu UBND tỉnh thực hiện các nhiệm vụ được giao; tiếp nhận kiến nghị của doanh nghiệp về hoàn thiện hệ thống pháp luật; cập nhật, khai thác và sử dụng cơ sở dữ liệu về vụ việc, vướng mắc pháp lý theo quy định.

2. Các nội dung hỗ trợ pháp lý cho DNNVV theo quy định của Nghị định số 55/2019/NĐ-CP

2.1. Công tác xây dựng, quản lý, duy trì, cập nhật, khai thác và sử dụng cơ sở dữ liệu về văn bản quy phạm pháp luật

Với chức năng là cơ quan chủ trì thực hiện việc cập nhật văn bản QPPL của HĐND, UBND tỉnh vào Cơ sở dữ liệu văn bản pháp luật tỉnh Đắk Lắk theo quy định tại Nghị định số 52/2015/NĐ-CP ngày 28/5/2015 của Chính phủ về Cơ sở dữ liệu quốc gia về pháp luật; Sở Tư pháp đã cập nhật kịp thời các văn bản QPPL của HĐND, UBND tỉnh, tạo điều kiện thuận lợi cho cơ quan nhà nước, tổ chức, doanh nghiệp, cá nhân trong việc tiếp cận, tìm hiểu, nghiên cứu và thực thi

pháp luật.

2.2. Xây dựng, quản lý, duy trì, cập nhật, khai thác và sử dụng cơ sở dữ liệu về vụ việc, vướng mắc pháp lý

Sở Tư pháp đã tham mưu mở chuyên mục để đăng tải: các quyết định xử lý vi phạm hành chính liên quan đến doanh nghiệp được phép công khai, có hiệu lực thi hành mà UBND tỉnh là một bên có liên quan; văn bản trả lời của UBND tỉnh đối với vướng mắc pháp lý cho DNNVV trong áp dụng chung về pháp luật trong phạm vi ngành, lĩnh vực, địa phương quản lý lên Trang thông tin Phổ biến, giáo dục pháp luật tỉnh (<http://pbgdpl.daklak.gov.vn>).

Đồng thời, hiện Tòa án nhân dân tỉnh Đắk Lắk đang nâng cấp hệ thống, phần mềm để thực hiện việc công bố bản án, quyết định trên Cổng thông tin điện tử của Tòa án theo quy định của Nghị quyết số 03/2017/NQ-HĐTP ngày 16/3/2017 của Hội đồng thẩm phán tòa án nhân dân tối cao về việc công bố bản án, quyết định trên Cổng thông tin điện tử của Tòa án.

2.3. Công tác tuyên truyền, hỗ trợ pháp lý và bồi dưỡng kiến thức pháp luật cho DNNVV

Hàng năm Sở Tư pháp đều tham mưu UBND tỉnh ban hành Kế hoạch triển khai công tác phổ biến, giáo dục pháp luật trên địa bàn tỉnh, Kế hoạch theo dõi tình hình thi hành pháp luật trên địa bàn tỉnh; trong đó với công tác phổ biến, giáo dục pháp luật tập trung chỉ đạo các sở, ngành, đơn vị, địa phương tiếp tục thực hiện các hoạt động tuyên truyền, phổ biến pháp luật về các quy định của Luật Hỗ trợ DNNVV, Luật đầu tư và Nghị định số 55/2019/NĐ-CP liên quan trực tiếp đến hoạt động sản xuất, kinh doanh, quyền và lợi ích hợp pháp của người dân, doanh nghiệp, trọng tâm là nội dung chính sách, quy định mới trong các văn bản pháp luật; tư vấn, định hướng hỗ trợ khởi nghiệp, cải thiện môi trường sản xuất kinh doanh, cải cách hành chính...

Bên cạnh việc tuyên truyền, phổ biến pháp luật, hàng năm Sở Tư pháp đều tổ chức hội nghị tập huấn về công tác pháp chế, báo cáo viên pháp luật, hỗ trợ pháp lý, phổ biến các văn bản QPPL. Đồng thời, tham mưu UBND tỉnh chỉ đạo sở, ban ngành của tỉnh tăng cường tổ chức các hình thức bồi dưỡng, tập huấn kiến thức pháp luật cho người quản lý, điều hành, người phụ trách công tác pháp chế cho DNNVV nhằm hỗ trợ, cung cấp thông tin pháp luật liên quan đến hoạt động sản xuất kinh doanh cho doanh nghiệp, như: pháp luật về dân sự, tố tụng dân sự, pháp luật lao động, pháp luật về đầu tư, đấu thầu, thuế...

2.4. Đối với công tác xây dựng văn bản QPPL

Trong gần 4 năm (2019-2022), UBND tỉnh đã ban hành 210 quyết định QPPL, trình HĐND tỉnh thông qua 57 nghị quyết QPPL. Công tác xây dựng văn bản QPPL tiếp tục tập trung cụ thể hóa hoặc ban hành các chính sách của địa

phương để hỗ trợ cho doanh nghiệp nhỏ và vừa khi tham gia hoạt động sản xuất, kinh doanh (hỗ trợ về vốn, đất đai, tài chính...); tăng cường khả năng tiếp cận đầu tư của doanh nghiệp, hợp tác xã thông qua hoạt động hoàn thiện chế định về giá đất, cung cấp, minh bạch hóa thông tin tới doanh nghiệp; các biện pháp bảo vệ quyền và lợi ích của doanh nghiệp... (Cụ thể là các văn bản như: Nghị quyết số 10/2020/NQ-HĐND ngày 09/12/2020 của HĐND tỉnh về một số chính sách hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk, giai đoạn 2021-2025; Nghị quyết số 05/2020/NQ-HĐND ngày 08/7/2020 của HĐND tỉnh ban hành Quy định về việc hỗ trợ doanh nghiệp đầu tư vào nông nghiệp, nông thôn trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk...).

Sở Tư pháp đã giúp UBND tỉnh kiểm soát chặt chẽ quy trình xây dựng, ban hành văn bản QPPL, đặc biệt là việc lấy ý kiến của các doanh nghiệp, hiệp hội doanh nghiệp, Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam vào các đề nghị, dự thảo văn bản QPPL có liên quan đến doanh nghiệp; thực hiện việc đánh giá tác động của chính sách; giải trình, tiếp thu các ý kiến góp ý của các tổ chức, doanh nghiệp; phát hiện và đề xuất loại bỏ quy định về thủ tục hành chính, điều kiện kinh doanh không phù hợp về thẩm quyền, nội dung trong các đề nghị, dự thảo văn bản QPPL của HĐND, UBND tỉnh.

2.5. Đối với công tác kiểm tra, rà soát, hệ thống hóa văn bản QPPL

Trong giai đoạn 2019-2022, Sở Tư pháp đã giúp UBND tỉnh tự kiểm tra 210 văn bản QPPL. Các cơ quan chuyên môn đã giúp Chủ tịch UBND tỉnh tổ chức kiểm tra văn bản QPPL của HĐND, UBND tỉnh có nội dung liên quan đến lĩnh vực quản lý nhà nước theo yêu cầu của các bộ, ngành ở trung ương. Qua kiểm tra cho thấy, các văn bản QPPL của tỉnh cơ bản đều bảo đảm tính hợp hiến, hợp pháp, tính thống nhất, đồng bộ của hệ thống pháp luật; đáp ứng yêu cầu quản lý nhà nước, phát triển kinh tế - xã hội, tạo điều kiện cho các doanh nghiệp, hợp tác xã tham gia tích cực vào các hoạt động sản xuất, kinh doanh tại địa phương.

Hàng năm, Sở Tư pháp đều tham mưu UBND tỉnh ban hành Kế hoạch về công tác xây dựng, ban hành, kiểm tra, xử lý và rà soát, hệ thống hóa văn bản QPPL trên địa bàn tỉnh năm 2019, năm 2020, năm 2021 và năm 2022 (Kế hoạch số 11461/KH-UBND ngày 27/12/2018; Kế hoạch số 10638/KH-UBND ngày 26/12/2019; Kế hoạch số 11555/KH-UBND ngày 23/12/2020; Kế hoạch số 03/KH-UBND ngày 04/01/2022). Công tác rà soát, hệ thống hóa văn bản QPPL trên địa bàn tỉnh được đã được đẩy mạnh, trở thành nhiệm vụ thường xuyên của các sở, ngành, địa phương, qua đó kịp thời phát hiện và xử lý đối với văn bản hết hiệu lực thi hành hoặc không còn phù hợp, góp phần bảo đảm tính minh bạch, dễ tiếp cận của hệ thống pháp luật; bảo đảm và bảo vệ quyền, lợi ích của doanh nghiệp cũng như tạo thuận lợi cho người dân, doanh nghiệp và cơ quan nhà nước trong áp dụng, thực thi.

2.6. Ngoài ra, các sở, ngành của tỉnh cũng đã tổ chức thực hiện nhiều hoạt động nhằm hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp, cụ thể như:

- Tổ chức đối thoại trực tiếp, giải đáp bằng văn bản, thông qua tập huấn với danh nghiệp trong các lĩnh vực thuế, kế hoạch và đầu tư...

- Duy trì mô hình “cà phê với doanh nhân” 02 lần/tháng của Lãnh đạo UBND tỉnh, đại diện lãnh đạo các sở, ngành với các doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh.

3. Những khó khăn, vướng mắc trong công tác hỗ trợ pháp lý cho DNNVV

- Từ khi Nghị định số 55/2019/NĐ-CP có hiệu lực thi hành đến nay, chưa có văn bản hướng dẫn chi tiết triển khai thực hiện nghị định; các quy định tại điểm a khoản 4 Điều 14 và quy định tại khoản 3 Điều 12 Nghị định số 55/2019/NĐ-CP vẫn còn chung chung. Do đó, việc tham mưu ban hành chính sách về hỗ trợ pháp lý cho DNNVV và việc triển khai hoạt động hỗ trợ pháp lý cho DNNVV trong phạm vi địa phương vẫn còn chậm.

- Các doanh nghiệp chưa chủ động trong việc đề nghị hỗ trợ pháp lý, chưa tích cực tham gia các lớp tập huấn khi được mời; tâm lý e ngại của các doanh nghiệp khi tham gia các chương trình hỗ trợ pháp lý.

- Các doanh nghiệp, đại diện của các doanh nghiệp chưa thực sự tích cực tham gia góp ý vào các đề nghị, dự thảo văn bản QPPL có liên quan đến quyền, lợi của mình hoặc chủ thể mà mình đại diện; cơ quan chủ trì soạn thảo văn bản QPPL chưa chú trọng lấy ý kiến của các doanh nghiệp một cách sâu, rộng vì vậy chất lượng lấy ý kiến chưa cao và còn mang tính hình thức.

- Một số cơ quan chưa chú trọng đẩy mạnh công tác rà soát văn bản QPPL để phát hiện và kịp thời tham mưu xử lý quy định không phù hợp hoặc chậm đề xuất xây dựng văn bản quy định chi tiết, làm ảnh hưởng đến tính kịp thời trong tổ chức thi hành pháp luật và trật tự thực thi pháp luật, nhất là văn bản liên quan đến quyền và nghĩa vụ của các tổ chức, doanh nghiệp, cá nhân.

- Việc triển khai các hoạt động công tác phổ biến, giáo dục pháp luật có thời điểm, có nhiệm vụ chưa được kịp thời, chưa sâu rộng; hoạt động phổ biến, giáo dục pháp luật tuy đã được triển khai mạnh ở tỉnh và cấp huyện, huy động được sự tham gia của nhiều cơ quan, đơn vị trong hệ thống chính trị, tuy nhiên, một số địa phương, đơn vị chưa chủ động triển khai hoặc triển khai không đồng đều, hiệu quả chưa cao.

- Hoạt động theo dõi tình hình thi hành pháp luật nói chung và lĩnh vực liên quan đến hỗ trợ doanh nghiệp nói riêng ở không ít ngành, địa phương chưa hiệu quả do thiếu sự quan tâm chỉ đạo triển khai của người đứng đầu; đội ngũ công chức pháp chế vừa thiếu, vừa không đáp ứng được khối lượng và tính chất

công việc ngày càng phức tạp; nhiệm vụ này chưa được xác định là nhiệm vụ thường xuyên, chủ yếu mỗi năm thực hiện 01 lần nên không thể bao quát, toàn diện và kịp thời tháo gỡ khó khăn, vướng mắc trong tất cả các lĩnh vực theo dõi tình hình thi hành pháp luật trên toàn tỉnh.

- Trong vài năm qua, do tình hình dịch bệnh Covid - 19 diễn biến phức tạp nên việc mở các lớp ngắn hạn bồi dưỡng kiến thức pháp luật cho doanh nghiệp; tổ chức các cuộc hội nghị triển khai các văn bản liên quan đến quyền lợi hợp pháp của doanh nghiệp; hỗ trợ đào tạo nguồn nhân lực doanh nghiệp nhỏ và vừa vẫn chưa được triển khai thực hiện.

Kính thưa quý vị đại biểu!

Từ những khó khăn, vướng mắc trên, để giúp cho công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk đi vào nề nếp và bảo đảm hiệu quả, Sở Tư pháp tỉnh Đắk Lắk đề xuất, kiến nghị Bộ Tư pháp một số nội dung như sau:

Một là ban hành quy định cụ thể về các chương trình hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp đối với từng bộ, ngành và địa phương đã được quy định tại Luật Hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa để các cơ quan chuyên môn thuộc UBND tỉnh làm căn cứ xây dựng chương trình hỗ trợ pháp lý theo đúng quy định; cụ thể hóa các chính sách về hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp để địa phương kịp thời ban hành triển khai thực hiện.

Hai là đổi mới việc cung cấp thông tin, trên Trang Thông tin hỗ trợ pháp lý dành cho doanh nghiệp - Bộ Tư pháp cần bổ sung thêm chuyên mục cảnh báo rủi ro pháp lý đối với doanh nghiệp nhỏ và vừa; thường xuyên cập nhật, đăng tải một số bản án, quyết định của Tòa án; phán quyết, quyết định của trọng tài thương mại; quyết định xử lý vụ việc cạnh tranh; quyết định xử lý vi phạm hành chính liên quan đến doanh nghiệp được phép công khai để các doanh nghiệp nhỏ và vừa tham khảo.

Ba là thường xuyên mở các lớp tập huấn, bồi dưỡng nghiệp vụ cho mạng lưới tư vấn pháp luật cấp tỉnh, đội ngũ cán bộ làm công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp (công chức pháp chế các cơ quan chuyên môn thuộc UBND tỉnh; nhân viên pháp chế liên quan trực tiếp đến việc quản lý, tiếp nhận hồ sơ... của các doanh nghiệp) nhằm nâng cao trình độ chuyên môn cũng như kỹ năng tư vấn, hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp.

Trên đây là ý kiến tham luận của chúng tôi trong quá trình thực hiện chức năng, nhiệm vụ quản lý nhà nước về hỗ trợ pháp lý cho DNNVV. Các ý kiến này chưa thể phản ánh hết được những hoạt động trong thực tế, nên không tránh khỏi những thiếu sót; rất mong nhận được ý kiến trao đổi, thảo luận thêm của các đại biểu tham dự để đánh giá vấn đề được sát thực hơn.

Kính chúc toàn thể các quý vị đại biểu sức khỏe, hạnh phúc, thắng lợi, chúc Hội nghị thành công tốt đẹp!

Xin chân thành cảm ơn!

THAM LUẬN
Nhu cầu và thực trạng công tác hỗ trợ pháp lý
của doanh nghiệp vừa và nhỏ tại Đắk-Lắk

Hiệp hội doanh nhân Thành phố Buôn Ma Thuột

I/ ĐẶT VẤN ĐỀ

Cộng đồng doanh nghiệp Việt Nam nói chung trong đó có doanh nghiệp nhỏ và vừa nói riêng thời gian qua là đối tượng chịu rất nhiều tác động bởi đại dịch Covid19. Nhiều doanh nghiệp đã phải rút lui khỏi thị trường, hoặc phải thay đổi mô hình kinh doanh, phương thức sản xuất hoặc phải cắt giảm lao động, chuyển đổi chủ sở hữu, người quản lý.....

Trong bối cảnh khó khăn, chính phủ đã khẩn trương ban hành nhiều chính sách hỗ trợ doanh nghiệp và tập trung vào nhóm doanh nghiệp nhỏ và vừa, có thể kể đến một số gói cơ bản như: Gói 250.000 tỉ đồng về hỗ trợ tín dụng; 62.000 tỉ đồng về an sinh xã hội; 16.000 tỉ đồng hỗ trợ doanh nghiệp trả lương cho người lao động... đặc biệt, chính sách hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp được thực hiện xuyên suốt, trước, trong và sau đại dịch.

Những tháng đầu năm 2022, doanh nghiệp tiếp tục chứng kiến nhiều biến động của nền kinh tế thế giới tác động không nhỏ đến tình hình phát triển kinh tế thế giới và Việt Nam nói chung, cộng đồng doanh nghiệp nhỏ và vừa nói riêng;

Đứng trước những khó khăn và thách thức mới, cộng đồng doanh nghiệp Việt Nam vẫn đang nỗ lực vươn lên để thích nghi, hoà nhập và phát triển. Các chính sách hỗ trợ của nhà nước đã và đang góp phần tạo điều kiện để các doanh nghiệp đầu tư phát triển hoạt động sản xuất kinh doanh, mở rộng thị trường xuất khẩu hàng hóa, thu hút đầu tư nước ngoài, nâng cao công nghệ sản xuất và chất lượng sản phẩm; tham gia chuỗi cung ứng khu vực nhờ sự dịch chuyển đầu tư của các tập đoàn đa quốc gia. Các doanh nghiệp đã và đang được đảm bảo môi trường kinh doanh và thể chế ổn định, minh bạch hơn.

Các doanh nghiệp nhỏ và vừa Việt Nam đang trong quá trình hội nhập sâu, rộng vào nền kinh tế thị trường, từng bước thích nghi và tận dụng sự phát triển nhanh, mạnh của công nghệ thông tin để phát triển doanh nghiệp,... quá trình đó, đòi hỏi mỗi doanh nhân, doanh nghiệp phải trang bị cho mình những tấm áo giáp pháp lý chắc chắn để bảo vệ chính bản thân mình và doanh nghiệp của mình.

II/ ĐÁNH GIÁ NHU CẦU HỖ TRỢ PHÁP LÝ CỦA DOANH NGHIỆP VỪA VÀ NHỎ ĐẮK LẮK

1. Thông tin chung về tình hình doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh.

Theo báo cáo tình hình, kết quả thực hiện Nghị quyết số 02/NQ-CP ngày 10/01/2022 của Chính Phủ trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk, trong 6 tháng đầu năm, địa bàn tỉnh có 670 doanh nghiệp thành lập mới, tăng 18,17% so với cùng kỳ năm ngoái. Lũy kế đến ngày 30/6/2022, trên địa bàn tỉnh ước tính có 10.576 doanh nghiệp đang hoạt động và 934 doanh nghiệp có trụ sở chính ở tỉnh ngoài đăng ký thành lập, hoạt động theo hình thức Chi nhánh tại tỉnh, nâng tổng số doanh nghiệp còn hoạt động trên địa bàn tỉnh là 11.510 doanh nghiệp. Số lượng doanh nghiệp thành lập mới và quay trở lại hoạt động tăng cao so với cùng kỳ năm trước.³⁶

Trong số các doanh nghiệp hoạt động trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk, có khoảng trên 98% là doanh nghiệp nhỏ và vừa, doanh nghiệp siêu nhỏ.

Đắk Lắk là tỉnh có số lượng doanh nghiệp đang hoạt động xếp thứ 22 cả nước và thứ 2 trong khu vực Tây Nguyên, sau Lâm Đồng. Ngoài ra, trên địa bàn tỉnh còn có 47.116 hộ kinh doanh đang hoạt động.

Giai đoạn từ năm 2012 đến năm 2021, trên địa bàn tỉnh có 9.317 doanh nghiệp dân doanh thành lập mới, có 1.080 doanh nghiệp giải thể, 1.919 doanh nghiệp tạm ngừng kinh doanh; 364 chi nhánh chấm dứt hoạt động.

2. Đánh giá nhu cầu hỗ trợ pháp lý của doanh nghiệp vừa và nhỏ

Tây Nguyên là một vùng đất giàu tiềm năng, cộng đồng doanh nghiệp tại các tỉnh Đắk Lắk nói riêng cũng như các tỉnh Tây Nguyên nói chung có nhiều khát vọng đem những thế mạnh của vùng đất này để đóng góp vào sự phát triển chung của nền kinh tế đất nước. Trên bước đường phát triển, việc nắm bắt các thông tin pháp luật đối với doanh nghiệp là rất quan trọng, các doanh nghiệp Tây nguyên muốn đưa các sản phẩm truyền thống của mình ra thị trường thì thông tin, pháp luật là cây gậy vững chắc để bảo toàn sự tồn tại và phát triển của doanh nghiệp. Tuy nhiên, Doanh nghiệp trong tỉnh chủ yếu là doanh nghiệp nhỏ và vừa, siêu nhỏ, chiếm tới trên 98% tổng số các doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh. Với quy mô này, năng lực quản trị, năng lực sản xuất, năng lực pháp lý thấp, đồng nghĩa với đó là năng lực cạnh tranh thấp, để nâng cao năng lực cạnh tranh cho các doanh nghiệp nhỏ và vừa, không thể thiếu việc nâng cao năng lực pháp lý. Đối với các doanh nghiệp lớn, vấn đề pháp lý đã quan trọng, đối với các doanh nghiệp nhỏ và vừa, vấn đề này lại càng quan trọng.

³⁶ Báo cáo tình hình, kết quả thực hiện Nghị quyết số 02/NQ-CP ngày 10/01/2022 của Chính Phủ trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk 6 tháng đầu năm 2022 (dự thảo).

Thực tế cho thấy, nhu cầu về hỗ trợ pháp lý của doanh nghiệp vừa và nhỏ ngày càng cao, nhất là trong điều kiện hiện nay khi nền kinh tế của nước ta đã hội nhập kinh tế quốc tế ngày càng sâu rộng, công nghệ thông tin phát triển vượt trội, chính phủ 4.0, các hoạt động chuyên đổi số diễn ra trên diện rộng, thế giới đã trở nên phẳng hơn buộc các doanh nghiệp Việt phải nâng cao năng lực pháp lý để tồn tại và phát triển.

Đối với các doanh nghiệp vừa và nhỏ của tỉnh Đắk Lắk, nhu cầu về hỗ trợ pháp lý được thể hiện cụ thể như sau:

Thứ nhất, Nhu cầu được tiếp cận thông tin pháp luật: Đối với mỗi doanh nghiệp, đặc biệt doanh nghiệp vừa và nhỏ, doanh nghiệp siêu nhỏ thì việc nắm bắt kịp thời những thông tin, thực hiện đúng những quy định của pháp luật ngay từ khi mới thành lập là hết sức cần thiết, nó quyết định sự hình thành cũng như sự tồn tại và phát triển của doanh nghiệp. Tùy vào từng lĩnh vực kinh doanh, chiến lược phát triển và nhu cầu của chủ sở hữu, người quản lý hoặc các thành viên sáng lập công ty mà nhu cầu tiếp cận về pháp luật có mức độ khác nhau. Việc tiếp cận văn bản pháp luật, am hiểu và thực thi theo đúng pháp luật của doanh nghiệp có tác động rất lớn đến chiến lược phát triển doanh nghiệp, giúp doanh nghiệp phòng và tránh rủi ro trong suốt quá trình hoạt động sản xuất kinh doanh.

- Thứ hai, nhu cầu được bồi dưỡng kiến thức pháp luật kinh doanh: Hiện nay đa phần hoạt động liên quan đến thủ tục hành chính, xin giấy phép, quan hệ với cơ quan quản lý nhà nước do doanh nghiệp tự thực hiện, hầu hết các doanh nghiệp chưa sử dụng đến các dịch vụ pháp lý cho các hoạt động này. Các doanh nghiệp tự tìm kiếm thông tin trên mạng, tham khảo ý kiến của người thân hoặc tìm kiếm các thông tin trên báo chí dẫn đến việc thành lập doanh nghiệp còn mang tính chất duy ý chí, chủ quan dẫn đến rủi ro cao cho doanh nghiệp trong hoạt động sản xuất kinh doanh hoặc doanh nghiệp sau thành lập hoạt động không hiệu quả. Do vậy, việc bồi dưỡng kiến thức pháp luật về kinh doanh cho doanh nghiệp là nhu cầu thiết yếu và cần phải thực hiện thường xuyên, liên tục.

- Thứ ba, là nhu cầu được giải đáp pháp luật cho doanh nghiệp: Trong quá trình kinh doanh, doanh nghiệp phải thực hiện nhiều thủ tục hành chính, từ thành lập đến tiếp xúc với các cơ quan thuế, cơ quan quản lý chuyên ngành nên nhu cầu giải đáp pháp luật là nhu cầu phát sinh từ những người thực hiện luật dù ở vị trí chủ động (công chức thực thi nhiệm vụ quản lý nhà nước) hay bị động (DN kinh doanh).

- Nhu cầu tư vấn pháp luật: Trong quá trình hoạt động doanh nghiệp cũng luôn gặp phải những tranh chấp, rủi ro pháp lý phát sinh, hoặc những sự kiện pháp lý mà doanh nghiệp không tự giải quyết được hoặc không đủ thời gian đi thực hiện, từ đó phát sinh nhu cầu tư vấn pháp luật từ và ủy quyền thực hiện các dịch vụ pháp lý, thủ tục hành chính cũng phát sinh.

Hiệp hội doanh nghiệp vừa và nhỏ tỉnh Đắk Lắk với tư cách là tổ chức đại diện cho tiếng nói của cộng đồng doanh nghiệp vừa và nhỏ tỉnh Đắk Lắk, là cầu nối cộng đồng doanh nghiệp với chính quyền địa phương, đã nỗ lực đồng hàng cùng các doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh, đưa tiếng nói của doanh nghiệp, phản ánh những khó khăn của doanh nghiệp, đồng thời hỗ trợ doanh nghiệp trước thực tiễn các chính sách hỗ trợ đang giao thoa với cộng đồng doanh nghiệp. Chúng tôi nhận thấy nhu cầu hỗ trợ pháp lý của doanh nghiệp là cấp bách và mặc dù Đảng và Nhà nước đã xây dựng, ban hành Luật hỗ trợ doanh nghiệp và nhỏ nhưng cần một cơ chế mở để các doanh nghiệp được tiếp cận đầy đủ và toàn diện đối với các chính sách này.

III. THỰC TRẠNG HOẠT ĐỘNG HỖ TRỢ PHÁP LÝ CHO DOANH NGHIỆP

Luật Hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa đã được ban hành và có hiệu lực pháp luật từ ngày 01/01/2018. Luật đã ghi nhận hỗ trợ pháp lý là một nội dung mà Nhà nước có trách nhiệm hỗ trợ cho doanh nghiệp song song với các nội dung hỗ trợ khác như hỗ trợ về tài chính; hỗ trợ về tín dụng; hỗ trợ mặt bằng sản xuất, kinh doanh; hỗ trợ đào tạo nhân lực quản lý, điều hành doanh nghiệp...

Thực hiện Luật hỗ trợ doanh nghiệp vừa và nhỏ và các văn bản hướng dẫn thi hành, trong phạm vi hoạt động của mình, Hiệp hội doanh nghiệp tỉnh Đắk Lắk đã thực hiện các hoạt động như hỗ trợ cung cấp các thông tin pháp lý cho Hội viên, phối hợp tổ chức các lớp tập huấn, tuyên truyền và phổ biến pháp luật cho các Hội viên và các doanh nghiệp vừa và nhỏ không phải là Hội viên của Hiệp hội trên địa bàn tỉnh. Tuy nhiên, trong giới hạn trách nhiệm phạm vi của Hiệp hội và khả năng tài chính, các hoạt động trợ giúp của Hiệp hội còn ít, không thường xuyên và phải phụ thuộc vào các đơn vị, cá nhân phối hợp.

Để Hiệp hội phát huy vai trò của mình trong hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp, ngoài việc phát huy vai trò nội lực của Hiệp hội, Hiệp hội cũng rất cần Nhà nước có chính sách cụ thể trong hoạt động của Hiệp hội, sớm ban hành Nghị định sửa đổi Nghị định số 45/2020/NĐ-CP quy định về tổ chức, hoạt động và quản lý Hội, đồng thời có đề án, cơ chế cụ thể hỗ trợ cho các Hiệp hội khi tham gia hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp.

THAM LUẬN

Công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh ĐakLak

Đoàn luật sư tỉnh Đăk-Lăk, ThS.LS Tạ Quang Tòng

1/ Chủ trương của Đảng và Nhà Nước về hỗ trợ pháp lý cho Doanh nghiệp

Hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp là hoạt động do các cơ quan Nhà nước có thẩm quyền thực hiện việc xây dựng, quản lý, duy trì, cập nhật cơ sở dữ liệu về pháp luật; xây dựng và tổ chức thực hiện các chương trình hỗ trợ pháp lý nhằm nâng cao hiểu biết, ý thức và thói quen tuân thủ pháp luật, hạn chế rủi ro, vướng mắc pháp lý trong hoạt động kinh doanh của doanh nghiệp, góp phần nâng cao năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp và hiệu quả tổ chức thi hành pháp luật.

Trong thời gian qua, hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp đã đạt được nhiều kết quả tích cực, Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng đã khẳng định: “*hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp có bước phát triển mạnh*”, đồng thời, đã xác định trọng tâm và các định hướng của hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp, trong giai đoạn 2021-2030, gồm:

- + Tăng cường khả năng tiếp cận pháp luật của doanh nghiệp;
- + Hỗ trợ doanh nghiệp các vấn đề pháp lý trong giải quyết tranh chấp thương mại, giảm thiểu rủi ro trong hội nhập quốc tế;
- + Có chính sách hỗ trợ hiệu quả hoạt động của doanh nghiệp;
- + Hoạt động hỗ trợ doanh nghiệp theo hướng thống nhất, có trọng tâm, trọng điểm, mang tầm quốc gia và thể hiện tính liên ngành, liên vùng.

Hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp đã được triển khai ở nước ta từ nhiều năm trước, gắn với chức năng, nhiệm vụ của các bộ, ngành, địa phương, cùng việc phát triển thị trường dịch vụ pháp lý. Ngày 28/5/2008, Chính phủ đã ban hành Nghị định số 66/2008/NĐ-CP về hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhằm tạo lập cơ sở pháp lý chính thức cho công tác này. Theo đó, hoạt động hỗ trợ pháp lý được thực hiện đối với mọi doanh nghiệp, không phân biệt hình thức sở hữu, hình thức tổ chức, quy mô kinh doanh và lĩnh vực hoạt động.

Hiện nay, với mục tiêu mở rộng các hình thức hỗ trợ pháp lý và triển khai hoạt động hỗ trợ pháp lý một cách chất lượng, hiệu quả, có trọng tâm, trọng điểm, Quốc hội đã ban hành Luật Hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa năm 2017, xác định hỗ trợ pháp lý là một trong bảy hoạt động hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa, nhưng đồng thời cũng là nền tảng, cơ sở của tất cả hoạt động hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa. Trên cơ sở đó, Chính phủ đã ban hành Nghị định số 55/2019/NĐ-CP ngày 24/6/2019 về hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa. Công tác lập dự toán, quản lý, sử dụng và quyết toán kinh phí ngân sách nhà nước bảo đảm cho công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa cũng được quy định cụ thể.

Nhằm triển khai Văn kiện Đại hội XIII của Đảng về tăng cường hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp, giúp doanh nghiệp phục hồi và phát triển, góp phần thực hiện thành công Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội giai đoạn 2021-2030, Chính phủ đã giao cho Bộ Tư pháp xây dựng Đề án “Nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp giai đoạn 2021-2030” trình Thủ tướng Chính phủ phê duyệt. Đây là nhiệm vụ quan trọng, thực hiện kết nối nhiều mục tiêu, định hướng phát triển kinh tế - xã hội quan trọng của nước ta.

2/ Thực trạng Doanh nghiệp và hoạt động hỗ trợ Doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh ĐakLak:

2.1 Thực trạng Doanh nghiệp:

Tổng số Doanh nghiệp có đăng ký kinh doanh trên địa bàn tỉnh ĐakLak hiện nay khoảng 11.200 doanh nghiệp, hoạt động trên nhiều lĩnh vực như Thương mại, Dịch vụ, Xây dựng cơ bản, Mua bán bất động sản, Xuất nhập khẩu nông sản. Có khoảng gần 1.000 Doanh nghiệp ngoài tỉnh hoạt động trên địa bàn tỉnh ĐakLak, cùng với khoảng hơn 47.000 hộ kinh doanh.

Với sự phát triển nhanh về số lượng, đội ngũ Doanh nhân và Doanh nghiệp đã có những đóng góp đáng kể cho sự nghiệp phát triển kinh tế xã hội của tỉnh.

Trong năm 2021, tổng sản phẩm theo giá trị hiện hành của khu vực kinh tế tư nhân trên địa bàn tỉnh ước đạt 67.068 tỷ đồng, chiếm 70.72% tổng GRDP trên toàn tỉnh, góp phần nâng tổng thu ngân sách năm 2021 đạt 8,205,88 tỷ đồng

Phần lớn doanh nghiệp hoạt động trên địa bàn tỉnh ĐakLak hiện nay là doanh nghiệp nhỏ và rất nhỏ. Loại doanh nghiệp này rất hạn chế về nguồn lực, do đó chủ doanh nghiệp thường tập trung nguồn lực tài chính và con người vào đầu tư sản xuất kinh doanh mà không quan tâm đến các giải pháp phòng ngừa rủi ro pháp lý.

Có thể nói nhận thức của doanh nghiệp nhỏ và rất nhỏ về các vấn đề pháp lý còn hạn chế, mô hình tổ chức còn manh mún, dẫn đến việc thiếu nguồn lực đảm bảo cho công tác pháp lý trong chính doanh nghiệp.

2.2/ Hoạt động hỗ trợ pháp lý cho Doanh nghiệp:

Xuất phát từ thực tiễn công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp, trên cơ sở Nghị định số 66/2008/NĐ-CP ngày 28/5/2008 của Chính phủ về hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp, công tác này đã được triển khai đồng bộ, góp phần tạo chuyển biến căn bản về nhận thức pháp lý, ý thức pháp luật và thói quen tuân thủ pháp luật của doanh nghiệp; tạo ra các điều kiện cần thiết phục vụ hoạt động thực thi pháp luật để giúp doanh nghiệp kinh doanh có hiệu quả; phòng chống rủi ro pháp lý và tăng cường năng lực cạnh tranh cho doanh nghiệp, góp phần nâng cao công tác quản lý nhà nước bằng pháp luật đối với doanh nghiệp.

Tỉnh ĐakLak cũng đã ban hành Chương trình / Kế hoạch hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh, nhằm triển khai các hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp theo quy định tại Nghị định số 66/2008/NĐ-CP.

Luật hỗ trợ Doanh nghiệp vừa và nhỏ được Quốc Hội thông qua ngày 12/6/2017 có hiệu lực thi hành từ ngày 01/1/2018, đến nay là đã hơn 4 năm, nhưng theo tìm hiểu của chúng tôi thì số doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh ĐakLak biết đến Luật này là khá hạn chế

Nhằm triển khai Luật Hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa năm 2017, Chính phủ đã ban hành Nghị định số 55/2019/NĐ-CP và Quyết định số 81/QĐ-TTg về việc phê duyệt Chương trình hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa được chia thành 3 nhóm hoạt động chính:

Nhóm hoạt động 1: Cung cấp thông tin pháp lý

Nhóm hoạt động 2: Bồi dưỡng kiến thức pháp luật

Nhóm hoạt động 3: Tư vấn pháp luật

Vào ngày 26/8/2021, Chính phủ đã ban hành Nghị định 80/NĐ-CP quy định chi tiết và hướng dẫn thi hành một số điều của Luật Hỗ trợ Doanh nghiệp nhỏ và vừa, nhằm triển khai có hiệu quả Luật Hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa năm 2017.

Đây là những bước đi quan trọng góp phần hoàn thành một cách tốt nhất hoạt động hỗ trợ pháp lý cho Doanh nghiệp, đã mang lại những kết quả thiết thực, giúp cho cộng đồng Doanh nghiệp trên cả nước và nhất là trên địa bàn tỉnh ĐakLak hoàn thành được nhiệm vụ sản xuất kinh doanh.

Ủy ban nhân dân tỉnh ĐakLak cũng đã ban hành kế hoạch số 49/KH-UBND, ngày 02/3/2022 về hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa trên địa bàn tỉnh năm 2022 theo tinh thần Nghị định số 55/2019/NĐ-CP và Nghị định 80/2021/NĐ-CP.

Việc các cơ quan Nhà nước có thẩm quyền thực hiện nhiệm vụ hỗ trợ pháp lý cho Doanh nghiệp đã nói lên sự quan tâm của Nhà nước đối với cộng đồng Doanh nghiệp Tuy nhiên, chúng ta đã bỏ quên một nguồn lực khá quan trọng, có khả năng đóng góp tích cực vào hoạt động này, đó là đội ngũ Luật sư trên địa bàn tỉnh, là một lực lượng có thể góp phần đáng kể vào công tác hỗ trợ pháp lý cho Doanh nghiệp.

Vài nét về Đoàn Luật sư tỉnh ĐakLak:

Đoàn Luật sư tỉnh ĐakLak được Ủy ban Nhân dân tỉnh ĐakLak thành lập từ năm 1987, ban đầu chỉ với 3 Luật sư và 2 Luật sư tập sự. Hiện nay Đoàn Luật sư ĐakLak đã có 150 Luật sư và 45 người tập sự hành nghề Luật sư, Chi bộ cơ sở Đoàn Luật sư với 20 đảng viên, có 38 tổ chức hành nghề luật sư hoạt động trên nhiều lĩnh vực theo quy định của Pháp luật.

Mặc dù có số lượng Luật sư tương đối đông, hoạt động hỗ trợ pháp lý cho Doanh nghiệp đang là lĩnh vực yếu nhất của Đoàn Luật sư tỉnh.

Ngoài một số tổ chức hành nghề như Văn phòng Luật sư THT, Công ty Luật Đại An, và một vài cá nhân Luật sư ký kết hợp đồng tư vấn nhỏ, lẻ với Doanh nghiệp, phần lớn, các Luật sư chỉ hoạt động chủ yếu ở lĩnh vực tham gia tố tụng.

Sự yếu kém này có nhiều lý do cả chủ quan và khách quan:

Về chủ quan: Do chưa nhìn thấy tiềm năng to lớn của hoạt động hỗ trợ pháp lý cho Doanh nghiệp, các Luật sư không đề tâm nghiên cứu sâu về lĩnh vực này, không tự bồi dưỡng nghiệp vụ chuyên môn, nên kiến thức có thể không ngang tầm với giai đoạn phát triển, dẫn đến việc ngại tham gia hoạt động trong lĩnh vực hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp.

Về khách quan:

+ Chủ doanh nghiệp chưa nhận thức đầy đủ về tầm quan trọng của việc phòng ngừa rủi ro pháp lý cho doanh nghiệp từ sớm, Họ chỉ tìm đến Luật sư khi sự việc tranh chấp đã hình thành, nên kết quả của việc giải quyết đạt hiệu quả không cao, thậm chí là không đạt kết quả.

+ Mặc dù địa phương đã có nhiều chương trình, kế hoạch về hoạt động hỗ trợ pháp lý cho Doanh nghiệp, nhưng trong tất cả các chương trình, kế hoạch ấy, hoàn toàn không thấy nhắc đến đội ngũ Luật sư – là một tổ chức Xã hội – nghề nghiệp – do Nhà nước thành lập, đã có những đóng góp tích cực trong lĩnh vực pháp luật, góp phần xây dựng kinh tế xã hội của tỉnh nhà.

+ Ngay cả trong Dự thảo Đề án “Nâng cao chất lượng hiệu quả công tác hỗ trợ pháp lý cho Doanh nghiệp giai đoạn 2021 – 2030” do Bộ tư Pháp chủ trì biên soạn, cũng chỉ nhắc đến hoạt động của Luật sư một cách mờ nhạt, chưa thể hiện rõ việc tận dụng nguồn lực Luật sư cho công tác này.

Đề xuất:

Chúng tôi nghĩ rằng, hoạt động hỗ trợ pháp lý cho Doanh nghiệp là một nhiệm vụ quan trọng và cần thiết, nhằm giúp cho Doanh nghiệp thực hành việc tuân thủ pháp luật, và đặc biệt là phòng ngừa rủi ro trong sản xuất kinh doanh, trong các quan hệ giao thương.

Ngoài trách nhiệm của các cơ quan Nhà nước có thẩm quyền như pháp luật đã quy định, nên tạo điều kiện để tổ chức xã hội nghề nghiệp Luật sư được tham gia trực tiếp vào hoạt động hỗ trợ doanh nghiệp vừa và nhỏ như một nghĩa vụ đối với công cuộc chung.

Với sự tin tưởng giao nhiệm vụ của các cơ quan Đảng, Nhà nước, sự tin tưởng và hợp tác của cộng đồng doanh nghiệp, chúng tôi tin rằng, đội ngũ Luật sư sẽ có những đóng góp tích cực vào nhiệm vụ chung của tỉnh nhà.

Trên đây là ý kiến của cá nhân tôi với Hội nghị.

Xin cảm ơn quý vị đã cho phép tôi trình bày những suy nghĩ của mình.

THAM LUẬN

Tăng cường sự phối hợp giữa cơ quan nhà nước và các tổ chức đại diện doanh nghiệp, tổ chức cung cấp dịch vụ hỗ trợ trong hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp vừa và nhỏ

Ths – Ls Lưu Thị Thu Hiền

I. Đặt vấn đề

Trong khi nền kinh tế toàn cầu năm 2022 được dự báo giảm so với các dự báo đưa ra trước đó thì theo báo cáo Triển vọng kinh tế toàn cầu tháng 6/2022, Ngân hàng thế giới (WB) dự báo tăng trưởng của Việt Nam đạt 5,8% trong năm 2022, cao hơn so với dự kiến tăng trưởng của Philippines, Malaysia, Indonesia và Thailand. Nền kinh tế của Việt Nam đã duy trì đà phục hồi mạnh mẽ, bất chấp tình trạng bất ổn định toàn cầu gia tăng liên quan đến cuộc xung đột kéo dài giữa Nga và Ukraina, giá cả hàng hoá tăng cao và sự gián đoạn chuỗi cung ứng do tình trạng phong tỏa để kiểm soát dịch Covid-19 tại Trung Quốc.³⁷

Trước những khó khăn, bất ổn của nền kinh tế thế giới, môi trường kinh doanh Việt Nam đã có những thay đổi hết sức căn bản tạo điều kiện thuận lợi cho doanh nghiệp vừa và nhỏ phát triển. Tính đến tháng 7/2022, Việt Nam có khoảng 871.275 doanh nghiệp, trong đó doanh nghiệp vừa và nhỏ chiếm khoảng 97%. Sự lớn mạnh cả về số lượng, quy mô hoạt động, nội lực tiềm tàng của cộng đồng doanh nghiệp nhỏ và vừa đã có những tác động to lớn vào sự phát triển chung của nền kinh tế quốc gia.

Những năm qua, doanh nghiệp nhỏ và vừa Việt Nam đã và đang khẳng định vai trò là động lực quan trọng trong phát triển nền kinh tế của các địa phương, góp phần thúc đẩy sự phát triển của nền kinh tế quốc gia. Các doanh nghiệp nhỏ và vừa góp phần quan trọng trong việc tạo việc làm, cải thiện đời sống của người lao động, bảo đảm an sinh xã hội. Hằng năm, cộng đồng doanh nghiệp nhỏ và vừa đóng góp khoảng 40% GDP, nộp ngân sách nhà nước 30%, đóng góp giá trị sản lượng công nghiệp 33%, giá trị hàng hoá xuất khẩu 30% và thu hút gần 60% lao động của cả nước. Các doanh nghiệp vừa và nhỏ còn đóng

³⁷ <https://www.gso.gov.vn/du-lieu-va-so-lieu-thong-ke/2022/06/tong-quan-du-bao-tinh-hinh-kinh-te-the-gioi-quy-ii-va-ca-nam-2022/>

vai trò là những nhà thầu phụ cho doanh nghiệp lớn, xây dựng cơ chế chính sách phù hợp, hỗ trợ cho doanh nghiệp nhỏ và vừa phát triển bền vững sẽ góp phần quan trọng trong việc giữ ổn định nền kinh tế quốc gia.

Mặc dù doanh nghiệp nhỏ và vừa có số lượng đông đảo nhưng quy mô doanh nghiệp nhỏ và siêu nhỏ chiếm tỉ lệ rất lớn, số doanh nghiệp có quy mô vừa chỉ chiếm khoảng 1,6% tổng số doanh nghiệp nhỏ và vừa. Do quy mô nhỏ nên các doanh nghiệp này bị hạn chế về nguồn lực, khó khăn trong việc tiếp cận các nguồn vốn để đầu tư vào máy móc, công nghệ hiện đại phục vụ cho sản xuất, kinh doanh; thiếu kinh nghiệm trong quản trị điều hành doanh nghiệp, hạn chế khả năng chống chọi rủi ro, khả năng cạnh tranh, chiếm lĩnh thị trường ngay cả thị trường nội địa,...

Trước những khó khăn của cộng đồng doanh nghiệp nhỏ và vừa, nhà nước đã và đang xây dựng, ban hành và cụ thể hoá nhiều chính sách hỗ trợ cộng đồng doanh nghiệp này từ giai đoạn khởi nghiệp cho đến quá trình phát triển sản xuất kinh doanh, mở rộng quy mô sản xuất. Trong các gói hỗ trợ cho doanh nghiệp thì gói hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp được coi là nền tảng, là cơ sở và là tấm khiên vững chắc để doanh nghiệp yên tâm sản xuất kinh doanh, phát triển, mở rộng sản xuất phù hợp với năng lực của doanh nghiệp.

Trong phạm vi bài viết này, tôi chỉ đề cập đến các quy định của pháp luật và thực tiễn áp dụng đối với công tác phối hợp giữa các cơ quan nhà nước và các tổ chức đại diện cho doanh nghiệp, tổ chức cung cấp dịch vụ tham gia vào hoạt động hỗ trợ pháp lý doanh nghiệp theo quy định của Luật hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa.

II. CÁC CHỦ THỂ THAM GIA VÀO HOẠT ĐỘNG HỖ TRỢ PHÁP LÝ CHO DOANH NGHIỆP³⁸

1. Cơ quan nhà nước

Tham gia vào hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp trong khối cơ quan nhà nước, đứng đầu là Chính Phủ. Chính phủ là cơ quan hành chính nhà nước cao nhất, thực hiện quyền hành pháp, là cơ quan chấp hành của Quốc hội. Trong hoạt động hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa, Chính phủ thống nhất quản lý nhà nước về hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa; xây dựng dự toán ngân sách để

³⁸ Luật hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa số 04/2017/QH14.

thực hiện chính sách hỗ trợ trong dự toán ngân sách Nhà nước trình Quốc hội xem xét, quyết định theo quy định của pháp luật về ngân sách nhà nước. Đồng thời, Chính phủ có trách nhiệm ban hành theo thẩm quyền chính sách khuyến khích tổ chức, cá nhân sử dụng nguồn lực ngoài Nhà nước để hỗ trợ doanh nghiệp.

Bộ Kế hoạch và Đầu tư có trách nhiệm giúp Chính phủ thống nhất quản lý Nhà nước về hỗ trợ doanh nghiệp. Tổng hợp, báo cáo Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ về hoạt động hỗ trợ doanh nghiệp. Thực hiện vai trò điều phối, xác định mục tiêu, đối tượng, trọng tâm hỗ trợ để xây dựng và triển khai các kế hoạch, chương trình, dự án hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa trên phạm vi toàn quốc; chủ trì, phối hợp với các Bộ, cơ quan ngang Bộ bố trí nguồn vốn chi đầu tư phát triển để hỗ trợ doanh nghiệp. Tổ chức đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức thực hiện nhiệm vụ hỗ trợ. Chủ trì phối hợp với Bộ Tài Chính, Ngân hàng Nhà nước Việt Nam, các Bộ và cơ quan ngang Bộ khác xây dựng hệ thống thông tin phục vụ xếp hạng tín nhiệm doanh nghiệp nhỏ và vừa.

Bộ Tài chính có trách nhiệm hướng dẫn về thủ tục hành chính thuế, chế độ kế toán cho doanh nghiệp siêu nhỏ; việc thực hiện các chính sách thuế, phí, lệ phí đối với doanh nghiệp nhỏ và vừa. Chủ trì, phối hợp với các Bộ, cơ quan ngang bộ bố trí nguồn vốn để hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa theo quy định của pháp luật. Công bố thông tin về việc chấp hành pháp luật về thuế, hải quan và việc thực hiện nghĩa vụ tài chính khác của các doanh nghiệp nhỏ và vừa để xây dựng hệ thống thông tin phục vụ xếp hạng tín nhiệm doanh nghiệp nhỏ và vừa.

Bộ, cơ quan ngang Bộ, trong phạm vi nhiệm vụ, quyền hạn của mình, có trách nhiệm ban hành hoặc trình cơ quan nhà nước có thẩm quyền ban hành chính sách hỗ trợ doanh nghiệp; Tổ chức thực hiện, theo dõi, kiểm tra, đánh giá việc thực hiện hỗ trợ doanh nghiệp; Tổ chức thống kê và công bố thông tin về doanh nghiệp nhỏ và vừa; Ưu tiên bố trí nguồn nhân lực để hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa,...

Chính quyền địa phương cấp tỉnh có trách nhiệm ban hành chính sách, bố trí nguồn nhân lực hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa tại địa phương; quyết toán dự toán ngân sách hỗ trợ doanh nghiệp; giám sát việc tuân thủ pháp luật về hỗ trợ; xây dựng và tổ chức triển khai hỗ trợ và thực hiện các hoạt động khác nhằm hỗ trợ doanh nghiệp vừa và nhỏ tại địa phương.

2. Tổ chức xã hội, tổ chức xã hội - nghề nghiệp

Các tổ chức xã hội, tổ chức xã hội – nghề nghiệp trong phạm vi hoạt động của mình có trách nhiệm đại diện và bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp, huy động các nguồn lực hỗ trợ hội viên là doanh nghiệp nhỏ và vừa. Tham gia xây dựng, phản biện, triển khai chính sách liên quan đến hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa; tham gia đánh giá các chương trình hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa. Thực hiện cung cấp dịch vụ hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa theo quy định của pháp luật và điều lệ của tổ chức xã hội, tổ chức xã hội – nghề nghiệp. Thúc đẩy liên kết giữa các doanh nghiệp lớn với các doanh nghiệp nhỏ và vừa.

3. Tổ chức cung cấp dịch vụ hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa.

Tổ chức cung cấp dịch vụ hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa thực hiện cung cấp dịch vụ hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa theo các điều kiện, cam kết với cơ quan, tổ chức hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa theo quy định của Luật này; hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa tuân thủ các thủ tục hành chính. Cung cấp thông tin, tài liệu kịp thời, đầy đủ và chính xác cho cơ quan, tổ chức hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa để chứng minh, xác nhận việc cung cấp dịch vụ hỗ trợ cho doanh nghiệp nhỏ và vừa. Tham gia, phối hợp với các cơ quan nhà nước có thẩm quyền đầu tư, thành lập, quản lý và vận hành tổ chức thực hiện hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa theo hình thức đối tác công tư hoặc các hình thức khác theo quy định của pháp luật.

IV. TĂNG CƯỜNG SỰ PHỐI HỢP GIỮA CƠ QUAN NHÀ NƯỚC VÀ CÁC TỔ CHỨC ĐẠI DIỆN CHO DOANH NGHIỆP, TỔ CHỨC CUNG CẤP DỊCH VỤ HỖ TRỢ TRONG HOẠT ĐỘNG HỖ TRỢ PHÁP LÝ CHO DOANH NGHIỆP.

1. Các hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp theo quy định của Luật doanh nghiệp vừa và nhỏ

Hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa là việc bộ, cơ quan ngang bộ, chính quyền địa phương cấp tỉnh thực hiện các hoạt động xây dựng, quản lý, duy trì, cập nhật cơ sở dữ liệu về pháp luật; xây dựng và tổ chức thực hiện các chương trình hỗ trợ pháp lý nhằm nâng cao hiểu biết, ý thức và thói quen tuân thủ pháp luật, hạn chế rủi ro, vướng mắc pháp lý trong hoạt động kinh doanh của

doanh nghiệp, góp phần nâng cao năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp và hiệu quả tổ chức thi hành pháp luật.³⁹

Các hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nhỏ và vừa gồm:

- Xây dựng, quản lý, duy trì, cập nhật, khai thác và sử dụng cơ sở dữ liệu về pháp luật;
- Xây dựng và tổ chức thực hiện các chương trình hỗ trợ pháp lý để cung cấp thông tin, bồi dưỡng kiến thức pháp luật;
- Tư vấn pháp luật.

2. Công tác phối hợp giữa các cơ quan nhà nước và các chủ thể khác tham gia hỗ trợ pháp lý doanh nghiệp nhỏ và vừa

Để hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa đạt hiệu quả, cần có sự phối hợp chặt chẽ và xuyên suốt giữa cơ quan quản lý nhà nước với các chủ thể tham gia vào hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp đặc biệt là những tổ chức đại diện cho cộng đồng doanh nghiệp nhỏ và vừa và các tổ chức thực hiện dịch vụ hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp.

2.1 Công tác phối hợp giữa các cơ quan nhà nước với tổ chức đại diện cho doanh nghiệp.

Hiện nay có nhiều tổ chức tham gia vào vai trò hỗ trợ doanh nghiệp, đại diện cho tiếng nói của doanh nghiệp. Trong đó, phải kể đến vai trò của Hiệp hội doanh nghiệp nhỏ và vừa Việt Nam (VINASME). Đây là tổ chức xã hội nghề nghiệp đại diện cho tiếng nói chính thức của cộng đồng doanh nghiệp nhỏ và vừa cấp quốc gia, là tổ chức hiệp hội doanh nghiệp có số lượng hội viên lớn nhất cả nước, có 53 hiệp hội doanh nghiệp nhỏ và vừa của các địa phương là hội viên của Hiệp hội.

Cùng đồng hành với Hiệp hội doanh nghiệp vừa và nhỏ Việt Nam trong việc đại diện cho tiếng nói của cộng đồng doanh nghiệp còn có Hiệp hội nữ doanh nhân Việt Nam, Hội doanh nhân trẻ Việt Nam, Hội doanh nhân tư nhân Việt Nam, các hội đặc thù cho mỗi ngành nghề, lĩnh vực hoạt động sản xuất kinh doanh. Ở mỗi cấp của địa phương, các hội đại diện cho cộng đồng doanh

³⁹ Khoản 1 Điều 3 Nghị định số 55/2019/NĐ-CP

nghiệp cũng đã và đang được thành lập, hoạt động, bước đầu có hiệu quả trong việc kết nối giao thương, hỗ trợ kịp thời cho các doanh nhân, doanh nghiệp địa phương, đáp ứng được mong mỏi của cộng đồng doanh nhân, doanh nghiệp, tạo động lực thúc đẩy phát triển kinh tế địa phương.

Trong hoạt động hỗ trợ pháp lý doanh nghiệp, các tổ chức đại diện cho doanh nghiệp có trách nhiệm phối hợp với bộ, cơ quan ngang bộ, cơ quan thuộc Chính phủ, Ủy ban nhân dân cấp tỉnh thực hiện các hoạt động hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa theo quy định của pháp luật.

2.1.1 Tham gia xây dựng cơ sở dữ liệu về pháp luật, hỗ trợ khai thác sử dụng dữ liệu

Các tổ chức xã hội, xã hội nghề nghiệp có trách nhiệm tham gia trên cơ sở tổng hợp ý kiến góp ý, tham gia hội thảo, phản biện để các cơ quan nhà nước trong phạm vi thẩm quyền của mình xây dựng, quản lý, duy trì, cập nhật cơ sở dữ liệu quốc gia về văn bản quy phạm pháp luật, điều ước quốc tế mà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam là thành viên. Tuyên truyền, hướng dẫn doanh nghiệp hội viên khai thác, sử dụng cơ sở dữ liệu quốc gia về văn bản quy phạm pháp luật, điều ước quốc tế theo quy định của pháp luật quốc gia và Luật pháp quốc tế.

Tham gia trong vai trò phản biện, đóng góp ý kiến, phối hợp để Bộ Tư pháp chủ trì tổ chức xây dựng, quản lý, cập nhật cơ sở dữ liệu về vụ việc; vướng mắc pháp lý trên Trang thông tin điện tử hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa.

Trong quá trình hoạt động sản xuất, kinh doanh, các tình huống, sự kiện pháp lý diễn ra hằng ngày, hàng giờ với doanh nghiệp, nhưng do không đủ khả năng, tiềm lực về kinh tế nên các chủ doanh nghiệp vừa và nhỏ phải vừa kinh doanh, vừa học hỏi. Việc duy trì; cập nhật dữ liệu về văn bản trả lời của bộ, cơ quan ngang bộ; Ủy ban nhân dân cấp tỉnh đối với vướng mắc pháp lý của doanh nghiệp nhỏ và vừa và tuyên truyền, phổ biến đến hội viên sẽ giúp các tổ chức đại diện doanh nghiệp phát huy tốt hơn vai trò kết nối, hỗ trợ của mình đến với hội viên.

2.1.2 Chủ trì, tham gia xây dựng, thực hiện các chương trình hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp.

Các tổ chức chính trị xã hội - nghề nghiệp, tổ chức xã hội, tổ chức xã hội - nghề nghiệp có phạm vi hoạt động cả nước hoặc liên tỉnh: Căn cứ nhu cầu của doanh nghiệp nhỏ và vừa thuộc lĩnh vực, địa bàn phụ trách, hằng năm và trung hạn xây dựng kế hoạch và đề xuất nhu cầu, kinh phí hỗ trợ gửi Bộ Kế hoạch và Đầu tư tổng hợp chung; chủ trì, thực hiện các chương trình hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp trên cơ sở nhiệm vụ được giao; báo cáo tình hình thực hiện hoạt động hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa cho cơ quan có thẩm quyền giao nhiệm vụ thực hiện hoạt động hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa.

Các tổ chức chính trị xã hội - nghề nghiệp, tổ chức xã hội, tổ chức xã hội - nghề nghiệp của địa phương: Căn cứ nhu cầu của doanh nghiệp nhỏ và vừa thuộc lĩnh vực, địa bàn phụ trách, hằng năm và trung hạn xây dựng kế hoạch và đề xuất nhu cầu, kinh phí hỗ trợ gửi Sở Kế hoạch và Đầu tư tổng hợp chung; tổ chức thực hiện các nội dung hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa trên cơ sở nhiệm vụ được giao; báo cáo tình hình thực hiện hoạt động hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa cho cơ quan có thẩm quyền giao nhiệm vụ thực hiện hoạt động hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa.

2.1.3 Đại diện và bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của doanh nghiệp nhỏ và vừa trong hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa; huy động các nguồn lực để hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa thành viên;

Sau khi chương trình hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa được cơ quan nhà nước có thẩm quyền phê duyệt; bộ, cơ quan ngang bộ, Ủy ban nhân dân cấp tỉnh có trách nhiệm thực hiện chương trình trong phạm vi chức năng, nhiệm vụ của mình hoặc giao cho các cơ quan, tổ chức, cá nhân có chức năng, nhiệm vụ hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa thực hiện.

Tổ chức đại diện doanh nghiệp có trách nhiệm lập kế hoạch, xây dựng phương án đăng ký thực hiện hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp với cơ quan nhà nước có thẩm quyền, chủ trì thực hiện chương trình hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa được phê duyệt và công bố công khai kế hoạch triển

khai thực hiện trên cổng thông tin điện tử của mình; và Trang thông tin điện tử hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa của Bộ Tư pháp.

Tổ chức đại diện doanh nghiệp trực tiếp đăng ký với cơ quan nhà nước có thẩm quyền để thực hiện hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp hoặc lựa chọn, ký hợp đồng; đánh giá kết quả thực hiện và thanh lý hợp đồng với cơ quan, tổ chức; cá nhân có chức năng cung cấp dịch vụ hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa theo quy định của pháp luật.

Để làm tốt công tác cảnh báo rủi ro pháp lý và chính sách của ngành, lĩnh vực, địa phương liên quan đến doanh nghiệp nhỏ và vừa, yêu cầu tổ chức đại diện cho doanh nghiệp cần chủ động phối hợp, tích cực tham gia phản biện, đóng góp ý kiến trong quá trình các cơ quan Bộ, ngành Bộ, chính quyền địa phương xây dựng chính sách pháp luật, chính sách hỗ trợ doanh nghiệp.

2.2 Công tác phối hợp giữa các cơ quan nhà nước với tổ chức, cá nhân thực hiện dịch vụ hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp.

Hoạt động trợ giúp pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa chỉ đạt hiệu quả, đáp ứng được nhu cầu và mong mỏi của cộng đồng doanh nghiệp sẽ không thể thiếu vai trò và sự tham gia tích cực của các tổ chức, cá nhân thực hiện dịch vụ hỗ trợ pháp lý. Các tổ chức, cá nhân cung cấp dịch vụ hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp với kiến thức và trình độ, chuyên môn của mình sẽ trực tiếp cảnh báo rủi ro pháp lý cho doanh nghiệp, giúp các doanh nhân, doanh nghiệp loại bỏ các rủi ro pháp lý, tư vấn, giải đáp các vướng mắc trực tiếp cho doanh nghiệp trong suốt quá trình từ lúc khởi nghiệp cho đến xây dựng và phát triển doanh nghiệp, là cầu nối để đưa các chủ trương, chính sách pháp luật của Nhà nước đến từng doanh nghiệp, doanh nhân. Thông qua việc cung cấp dịch vụ hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp, các tổ chức cung cấp dịch vụ thực hiện các hoạt động tuyên truyền và phổ biến, giải thích pháp luật cho đội ngũ doanh nhân, từng bước định hình tư duy pháp cho họ.

Các tổ chức, cá nhân có đủ điều kiện lập và nộp hồ sơ đăng ký tư vấn viên đến cơ quan nhà nước quản lý ngành. Các bộ, cơ quan ngang bộ thực hiện công nhận hoặc uỷ quyền cho một hoặc một số đơn vị trực thuộc công nhận tư vấn viên tham gia mạng lưới và rà soát các trường hợp tư vấn viên bị đưa ra khỏi mạng lưới theo quy định của pháp luật. Để thực hiện được nhiệm vụ của mình,

các tổ chức cung cấp dịch vụ cần sự hỗ trợ từ các cơ quan nhà nước có thẩm quyền trong việc thẩm định hồ sơ, xây dựng chính sách hỗ trợ cũng như chi trả quyền lợi cho tổ chức hỗ trợ theo đúng quy định của pháp luật, từ đó động viên, khích lệ đông đảo tổ chức, các nhân tham gia vào hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp.

III. KẾT LUẬN

Luật hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa có hiệu lực từ ngày 01/01/2018, do ảnh hưởng của tình hình dịch bệnh, trong một thời gian dài việc triển khai, thực hiện Luật và các văn bản hướng dẫn thi hành bị ngưng trệ. Hiện nay, nền kinh tế trong nước đang phục hồi trở lại, các chính sách hỗ trợ doanh nghiệp, đặc biệt là chính sách hỗ trợ pháp lý sẽ phát huy tác động tích cực trong việc trợ giúp các doanh nghiệp trong hoạt động sản xuất kinh doanh, thúc đẩy các doanh nghiệp nhỏ và vừa tham gia sâu, rộng vào thị trường trong nước cũng như mạnh dạn bước ra thị trường quốc tế. Tuy nhiên, để đảm bảo được an toàn pháp lý, an toàn trong sản xuất kinh doanh cho mỗi doanh nghiệp, cần có sự phối hợp chặt chẽ giữa các cơ quan nhà nước với các tổ chức đại diện cho doanh nghiệp, tổ chức cung cấp dịch vụ pháp lý trong việc xây dựng chính sách pháp luật, xây dựng cơ chế thực hiện và các chế tài đảm bảo việc thực hiện chính sách.. Có như vậy, chính sách hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp mới thực sự phát huy được hiệu quả của chính sách và mục tiêu hỗ trợ mà Đảng và Nhà nước đã đề ra.

THAM LUẬN

Thực trạng công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa theo quy định tại Nghị định số 55/2019/NĐ-CP

Ls Lưu Hải Hưng

Trước những đóng góp to lớn, tích cực của cộng đồng các doanh nghiệp nhỏ và vừa vào nền kinh tế quốc dân, những năm gần đây Đảng và Nhà nước ta đã đặc biệt quan tâm đến việc hỗ trợ, thúc đẩy sự phát triển của loại hình doanh nghiệp này. Luật hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa được Quốc hội 14 ban hành ngày 12/6/2017, có hiệu lực từ ngày 01/01/2018 đã góp phần khuyến khích các doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo, tạo tiền đề cho doanh nghiệp nhỏ và vừa yên tâm hoạt động sản xuất, tạo động lực để doanh nghiệp mở rộng sản xuất, mạnh dạn đầu tư thông qua các chính sách hỗ trợ của nhà nước như hỗ trợ tín dụng, hỗ trợ công nghệ, hỗ trợ mở rộng sản xuất, phát triển thị trường, hỗ trợ thuế, hỗ trợ phát triển nguồn nhân lực,... đặc biệt chính sách hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa được Đảng và Chính phủ đặc biệt quan tâm, giành riêng một Nghị định để quy định về chính sách hỗ trợ này.

Hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa là việc bộ, cơ quan ngang bộ, chính quyền địa phương cấp tỉnh thực hiện các hoạt động xây dựng, quản lý, duy trì, cập nhật cơ sở dữ liệu về pháp luật; xây dựng và tổ chức thực hiện các chương trình hỗ trợ pháp lý nhằm nâng cao hiểu biết, ý thức và thói quen tuân thủ pháp luật, hạn chế rủi ro, vướng mắc pháp lý trong hoạt động kinh doanh của doanh nghiệp, góp phần nâng cao năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp và hiệu quả tổ chức thi hành pháp luật.⁴⁰

1. Sự cần thiết hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa.

Trong sự phát triển của nền kinh tế thị trường ở một thế giới phẳng, với công nghệ 4.0, thị trường ngày càng trở nên khắc nghiệt hơn, đòi hỏi mỗi doanh nhân, doanh nghiệp phải trang bị cho mình các điều kiện cơ bản để tham gia thị trường như: vốn, công nghệ, nhân lực, ... đặc biệt là các kiến thức pháp luật.

⁴⁰ Khoản 1 Điều 3 Nghị định 55/2019/NĐ-CP

Doanh nghiệp nhỏ và vừa Việt Nam là những doanh nghiệp có quy mô nhỏ bé về vốn, về số lượng lao động hay doanh thu, là những doanh nghiệp gặp rất nhiều khó khăn trong quá trình từ khởi nghiệp đến vận hành, như tiếp cận nguồn vốn, tiếp cận thị trường, công nghệ, ... họ hầu như thiếu những hiểu biết cơ bản về pháp luật liên quan đến quá trình thành lập, vận hành hay thậm chí xoá sổ một doanh nghiệp, hầu hết họ bắt đầu khởi nghiệp khi có ý tưởng kinh doanh, và do nguồn vốn hạn chế, họ chỉ tập trung vào hoạt động kinh doanh, vận hành doanh nghiệp theo cảm tính nên họ dễ bị tổn thương, dễ gặp các rủi ro tiềm tàng về mặt pháp lý.

Hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ chính là việc vận hành, xây dựng một hành lang pháp lý an toàn để doanh nghiệp nhỏ và vừa dễ dàng tiếp cận, từ đó nâng cao hiểu biết pháp luật cho các doanh nhân, doanh nghiệp. Đây cũng là nhu cầu thiết yếu đối với đội ngũ doanh nhân và doanh nghiệp, vì:

- Các doanh nghiệp khi tham gia vào hoạt động sản xuất kinh doanh phải tuân thủ pháp luật. Hoạt động kinh doanh của doanh nghiệp là hoạt động đa dạng, được thực hiện trong nhiều lĩnh vực, có ảnh hưởng trực tiếp đến các đối tượng trong xã hội là người tiêu dùng, người sử dụng dịch vụ của doanh nghiệp. Việc tuân thủ pháp luật của doanh nghiệp sẽ góp phần đảm bảo trật tự pháp lý, đảm bảo các quy định của pháp luật được thực thi.

- Việc thực thi pháp luật sẽ giúp hoạt động kinh doanh của doanh nghiệp hiệu quả, là tiền đề để doanh nghiệp phát triển bền vững. Trong quá trình hoạt động sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp, nếu doanh nghiệp tuân thủ các tiêu chuẩn, các chuẩn mực theo quy định của pháp luật sẽ giúp các sản phẩm, dịch vụ của doanh nghiệp dễ dàng tiếp cận thị trường, và là cơ sở để doanh nghiệp tự tin cạnh tranh cùng các sản phẩm cùng loại trên thị trường. Bên cạnh đó việc tuân thủ các quy định của pháp luật sẽ giúp cho doanh nghiệp không phải mất thêm thời gian, chi phí đi khắc phục những sai lầm, đồng thời có thể yên tâm mở rộng hoạt động sản xuất kinh doanh cho doanh nghiệp mình.

- Tuân thủ các quy định của pháp luật sẽ giúp doanh nghiệp loại bỏ các rủi ro pháp lý. Trong hoạt động sản xuất kinh doanh, các doanh nghiệp luôn có nguy cơ đối diện với các rủi ro về mặt pháp lý như các tranh chấp phát sinh về hoạt động kinh doanh thương mại, tranh chấp nội bộ và nghiêm trọng hơn có thể bị đối diện với các chế tài hành chính, hình sự về thuế, bảo hiểm xã hội,...

Hiểu biết pháp luật là nhu cầu cần thiết và quan trọng đối với doanh nghiệp xuất phát từ một số lý do cơ bản sau đây:

2. Các nguyên tắc hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp

- Đảm bảo công khai, minh bạch

Việc hỗ trợ về mặt pháp lý cho doanh nghiệp phải đảm bảo công khai, minh bạch về nội dung, đối tượng hỗ trợ, trình tự, thủ tục, nguồn lực, mức hỗ trợ và kết quả thực hiện.

- Tôn trọng quy luật thị trường

Nhà nước chỉ hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp trên cơ sở tôn trọng quy luật thị trường, phù hợp với điều ước quốc tế mà nước cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam là thành viên. Nhà nước không làm thay phần việc cho doanh nghiệp. Doanh nghiệp phải tự mình, bằng khả năng của doanh nghiệp thực hiện các hoạt động sản xuất kinh doanh theo quy định của pháp luật.

- Có giới hạn

Nhà nước hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa có trọng tâm, có thời hạn, phù hợp với mục tiêu hỗ trợ và khả năng cân đối nguồn lực. Việc thực hiện hỗ trợ pháp lý chỉ được thực hiện cho các doanh nghiệp đăng ký và hoạt động theo quy định của Luật doanh nghiệp.

Trường hợp doanh nghiệp nhỏ và vừa đồng thời đáp ứng điều kiện của các mức hỗ trợ khác nhau trong cùng một nội dung hỗ trợ theo quy định của Luật này và quy định khác của pháp luật có liên quan thì doanh nghiệp được lựa chọn mức hỗ trợ có lợi nhất.

Trường hợp nhiều doanh nghiệp nhỏ và vừa cùng đáp ứng điều kiện hỗ trợ theo quy định của Luật này thì ưu tiên lựa chọn doanh nghiệp nhỏ và vừa do phụ nữ làm chủ, doanh nghiệp nhỏ và vừa sử dụng nhiều lao động nữ hơn.

3. Thực trạng công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa.

Nghị định số 55/2019 về việc hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa có hiệu lực từ ngày 16/8/2019 đã quy định chi tiết các nội dung hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp, quy trình và cách thực hiện. Mặc dù, Nghị định đã phần nào đáp ứng được mong mỏi và nhu cầu của đa số cộng đồng doanh nghiệp nhỏ và

vừa Đăk Lăk. Tuy nhiên, do ảnh hưởng của dịch bệnh Covid-19 nên hiện nay hiệu quả của công tác hỗ trợ pháp lý vẫn chưa đạt hiệu quả như mong muốn.

3.1 Hỗ trợ doanh nghiệp tiếp cận thông tin Luật pháp

Hiện nay, việc xây dựng, quản lý, duy trì, cập nhật, khai thác và sử dụng cơ sở dữ liệu về văn bản quy phạm pháp luật đã bước đầu được các cơ quan Nhà nước có thẩm quyền trong việc thực hiện hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp thực hiện theo quy định của pháp luật. Do tác động của nền công nghệ 4.0 nên các văn bản quy phạm pháp luật, văn bản hướng dẫn pháp luật đã được cập nhật kịp thời, nhanh chóng. Tuy nhiên, việc đăng tải của mỗi cơ quan bộ, ngành theo tiêu chí khác nhau dẫn đến khó khăn trong việc tìm kiếm văn bản cho doanh nghiệp.

Đối với doanh nghiệp nhỏ và vừa, việc nắm bắt kịp thời và đúng đắn những quy định của pháp luật là hết sức cần thiết. Doanh nghiệp tiếp cận văn bản pháp luật, am hiểu và thực thi theo đúng pháp luật sẽ tác động rất lớn đến chiến lược kinh doanh, phát triển thị trường của doanh nghiệp, giúp doanh nghiệp nắm bắt cơ hội, phòng tránh rủi ro trong kinh doanh, cũng như tuân thủ các quy định pháp luật của nhà nước về lao động, việc làm, chính sách thuế,... Hầu hết các doanh nhân không có kiến thức về pháp luật, kiến thức về công nghệ thông tin, hạn chế thời gian nên việc đồng bộ hoá cơ sở dữ liệu của các cơ quan, chính quyền địa phương sẽ giúp doanh nghiệp dễ dàng hơn trong việc tiếp cận với các cơ sở dữ liệu pháp luật.

Xây dựng, quản lý, duy trì, cập nhật, khai thác và sử dụng cơ sở dữ liệu về vụ việc, vướng mắc pháp lý sẽ giúp doanh nghiệp nhỏ và vừa thuận lợi trong việc tiếp cận và vận dụng những tình huống pháp lý đơn giản hoặc tương tự vào doanh nghiệp của mình, giúp doanh nghiệp tiết kiệm được chi phí, thời gian và tập trung đầu tư vào hoạt động sản xuất kinh doanh. Tuy nhiên, thực tế các cơ sở dữ liệu này vẫn còn hạn chế và khó tiếp cận, cập nhật.

3.2 Hỗ trợ doanh nghiệp cập nhật, nâng cao kiến thức pháp luật.

Kiến thức pháp luật có thể nói là hành trang pháp lý không thể thiếu cho mỗi doanh nghiệp khi tham gia vào chuỗi các hoạt động sản xuất kinh doanh, thâm nhập thị trường nhất là thị trường thế giới. Trong khi ở các nước phát triển, đội ngũ doanh nhân, doanh nghiệp sử dụng dịch pháp lý như là một loại hình dịch vụ bắt buộc, không thể thiếu trong hoạt động sản xuất kinh doanh thì doanh

ngành Việt Nam mới chỉ bắt đầu làm quen với dịch vụ này, nhiều doanh nghiệp còn chưa biết đến loại hình dịch vụ pháp lý của doanh nghiệp. Do đặc thù của công việc và tính trách nhiệm nên chi phí cho dịch vụ pháp lý cao, chưa phù hợp với khả năng về vốn của doanh nghiệp nhỏ và vừa, doanh nghiệp thiếu am hiểu dẫn đến việc sử dụng dịch vụ pháp lý cũng chưa hiệu quả.

Việc hỗ trợ doanh nghiệp cập nhật, nâng cao kiến thức pháp luật sẽ giúp doanh nghiệp hình thành tư duy pháp luật trong quá trình sản xuất kinh doanh, bước đầu làm quen với các dịch vụ pháp lý, có ý thức tuân thủ pháp luật và thận trọng trong hoạt động đầu tư, mở rộng sản xuất cũng như tự bảo vệ mình trong những tình huống pháp lý đơn giản nhằm bảo toàn doanh nghiệp, phát triển bền vững để đóng góp vào sự phát triển của nền kinh tế nước nhà.

Hỗ trợ doanh nghiệp cập nhật, nâng cao kiến thức pháp lý được thực hiện qua hoạt động cung cấp thông tin, bao gồm thông tin pháp luật trong nước, thông tin pháp luật nước ngoài, pháp luật quốc tế, cảnh báo rủi ro pháp lý và chính sách của ngành, lĩnh vực, địa phương liên quan đến doanh nghiệp nhỏ và vừa (nếu có). Hoạt động bồi dưỡng kiến thức pháp luật, bao gồm bồi dưỡng kiến thức pháp luật cho doanh nghiệp nhỏ và vừa; bồi dưỡng kiến thức pháp luật cho người làm công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa và bồi dưỡng kiến thức pháp luật cho mạng lưới tư vấn viên pháp luật;

Mặc dù các hoạt động này đã được triển khai gần đây, tuy nhiên nhiều hoạt động còn mang nặng tính lý thuyết, thiếu thực tế. Nhiều hoạt động còn nặng tính tuyên truyền, chung chung, thiếu các hoạt động mang tính chuyên sâu, phù hợp với thực tiễn của doanh nghiệp. Đội ngũ làm công tác pháp luật còn thiếu và yếu, chưa đáp ứng được sự phát triển của nền kinh tế thị trường trong thời đại công nghệ 4.0, và chưa đáp ứng được yêu cầu của các doanh nghiệp.

3.3 Hoạt động tư vấn pháp luật

Hoạt động tư vấn pháp luật, bao gồm đối thoại, giải quyết các vướng mắc pháp lý cho doanh nghiệp và các hoạt động tư vấn pháp luật khác phù hợp với các quy định của pháp luật trên cơ sở nhu cầu của doanh nghiệp nhỏ và vừa và nguồn lực của bộ, cơ quan ngang bộ, chính quyền địa phương cấp tỉnh, tổ chức đại diện cho doanh nghiệp. Đây được coi là hoạt động hỗ trợ pháp lý thiết thực

nhất cho doanh nghiệp và đáp ứng được mong mỏi của cộng đồng doanh nghiệp nhỏ và vừa.

Hoạt động tư vấn pháp luật cho doanh nghiệp là hoạt động mang tính chất đặc thù của đội ngũ chuyên gia trong lĩnh vực pháp luật. Hoạt động này đòi hỏi đội ngũ chuyên gia luật có trình độ chuyên môn giỏi, có kinh nghiệm và kiến thức pháp luật rộng, chuyên sâu bởi mỗi doanh nghiệp lại bị điều chỉnh bởi nhiều ngành luật khác nhau, các ngành luật này lại điều chỉnh chung cho một sự kiện pháp lý về doanh nghiệp.

Hiện nay, ngay tại các tổ chức đại diện cho doanh nghiệp cũng chưa chú trọng đến hoạt động hỗ trợ tư vấn pháp luật cho doanh nghiệp một phần là do những yêu cầu khắt khe của các hoạt động này, một phần do nhận thức pháp luật của doanh nghiệp còn hạn chế, ngay cả khi hoạt động này nằm trong chương trình hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp theo quy định tại Luật hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa và đã được cụ thể hoá tại Nghị định 55/2019/NĐ-CP.

4. Một số kiến nghị trong hoạt động hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp nhỏ và vừa.

Luật hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa, Nghị định 55/2019/NĐ-CP đã ghi nhận hỗ trợ pháp lý là một nội dung mà Nhà nước có trách nhiệm hỗ trợ cho doanh nghiệp tồn tại song song với các nội dung hỗ trợ khác (hỗ trợ về tài chính; hỗ trợ về tín dụng; hỗ trợ mặt bằng sản xuất, kinh doanh; hỗ trợ đào tạo nhân lực quản lý, điều hành doanh nghiệp... Để việc hỗ trợ pháp lý đạt hiệu quả rất cần sự phối hợp đồng bộ của các cấp các ngành, các tổ chức hỗ trợ khác thực hiện một số hoạt động sau đây:

- Thứ nhất, để các doanh nghiệp nhỏ và vừa dễ dàng tiếp cận thông tin pháp luật thì các cơ quan nhà nước cần đồng bộ hoá trong việc xây dựng, quản lý, duy trì và cập nhật cơ sở dữ liệu về văn bản quy phạm pháp luật. Đối với các cơ sở dữ liệu về vụ việc, vướng mắc pháp lý, dữ liệu về bản án, quyết định của toà án, phán quyết của trọng tài thương mại; quyết định xử lý vụ việc cạnh tranh; quyết định xử lý vi phạm hành chính liên quan đến doanh nghiệp, cập nhật dữ liệu về văn bản trả lời của cơ quan nhà nước đối với vướng mắc pháp lý của doanh nghiệp nhỏ và vừa; dữ liệu về văn bản tư vấn pháp luật của mạng lưới tư vấn viên pháp luật và thủ tục hỗ trợ chi phí tư vấn pháp luật cũng cần được rà

soát, hệ thống lại theo lĩnh vực, ngành để doanh nghiệp dễ dàng truy cập để khai thác và sử dụng.

- Thứ hai, đối với hoạt động hỗ trợ doanh nghiệp cập nhật, nâng cao kiến thức pháp luật cần được quan tâm xây dựng và thực hiện trên cơ sở nhu cầu thiết yếu của doanh nghiệp, phù hợp với đặc điểm của doanh nghiệp thực hiện hỗ trợ. Các buổi hội thảo cần được tổ chức chuyên sâu, tập trung vào các kiến thức pháp luật hỗ trợ trực tiếp cho hoạt động sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp.

- Đối với hoạt động tư vấn pháp lý cần được triển khai mạnh, nhân rộng trong các tổ chức đại diện cho doanh nghiệp. Các tư vấn viên cần được tuyển chọn kỹ, có kinh nghiệm pháp lý chuyên sâu trong lĩnh vực doanh nghiệp.

THAM LUẬN

Thực tiễn công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp tại đơn vị gắn với Đề án “Nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác hỗ trợ pháp lý cho doanh nghiệp giai đoạn 2021 – 2030” (Phát biểu trực tuyến)

Ls. Lại Nam Hà

Kính chào các vị đại biểu tham dự Hội nghị.

Tôi Luật sư Lại Nam Hà, luật sư thuộc Đoàn luật sư Đắk Lắk.

Tôi rất vinh dự được gửi tới Hội nghị hôm nay bài tham luận của mình về vai trò của Luật sư trong việc tư vấn pháp lý cho doanh nghiệp.

Các mảng dịch vụ của Văn phòng luật sư nơi tôi công tác nói riêng cũng như các Văn phòng luật sư, công ty luật khác tại tỉnh Đắk Lắk nói chung, có nhiều dịch vụ liên quan đến doanh nghiệp mà luật sư ít có cơ hội va chạm và ít kinh nghiệm nên tiếp cận với tư vấn doanh nghiệp còn nhiều khó khăn, hạn chế. Tuy nhiên, trong thời gian 02 năm dịch bệnh covid – 19 không ngờ lại chính là thời gian cho tôi và văn phòng của mình có cơ hội làm việc nhiều hơn với doanh nghiệp. Thay vì khi xảy ra sự vụ, doanh nghiệp mới tìm tới Luật sư hoặc bộ phận hỗ trợ pháp lý thì nay, chủ doanh nghiệp đã tìm tới Luật sư yêu cầu cung cấp dịch vụ như: rà soát thủ tục liên quan hành chính, nhân sự tại Doanh nghiệp; tư vấn, tham gia xây dựng qui trình quản lý trong doanh nghiệp; Soát xét các hồ sơ pháp lý đang đã thực hiện tại doanh nghiệp; xây dựng chính sách mới của doanh nghiệp đối với người lao động (Nội qui, qui chế, Thỏa ước lao động tập thể...); Đại diện Doanh nghiệp lấy ý kiến người lao động đối với các chính sách của Doanh nghiệp dự định thay đổi sau khi dịch bệnh qua đi... Sau thời gian dài đầu tư cho sản xuất, kinh doanh, thời gian nghỉ dịch bệnh rất nhiều doanh nghiệp đã đầu tư “bảo dưỡng” bộ máy bằng việc soát xét nội bộ, củng cố nhân sự, ban hành qui trình, chính sách cho doanh nghiệp... nhằm hướng đến xây dựng văn hoá doanh nghiệp. Thiết nghĩ, việc điều hành, phát triển doanh nghiệp thu được thành tựu kinh doanh hay việc xây dựng giá trị tinh thần cho doanh nghiệp có sự đóng góp của tư vấn pháp lý là tín hiệu vui không chỉ của người làm tư vấn pháp luật mà còn là tín hiệu trưởng thành của doanh nghiệp nói chung và các doanh nghiệp start up.

Ngoài ra, rất may mắn khi tôi có cơ hội tham gia và là điều phối viên tại tỉnh Đắk Lắk thuộc dự án hỗ trợ doanh nghiệp do nữ làm chủ trong dự án của UNEP liên quan đến năng lượng tái tạo thay đổi sinh kế cho phụ nữ. Để hỗ trợ nhóm này, ngoài việc khảo sát, đánh giá nhu cầu, với vai trò là Luật sư, tôi đã đề xuất hướng phát triển của nhóm phụ nữ tham gia chương trình tham gia thành lập doanh nghiệp hoặc HTX để có cơ hội tiếp cận với các nguồn hỗ trợ từ các

chương trình phát triển nông nghiệp nông thôn không chỉ của tỉnh Đắk Lắk, mà còn có các chương trình quốc gia. Vấn đề mà tôi gặp phải là sự e ngại của các chị em là phải xử lý nhiều giấy tờ, thủ tục pháp lý, các qui định về lao động, nội qui, qui chế, hợp đồng... Dự án trên ngoài việc hỗ trợ về công nghệ liên quan đến năng lượng tái tạo, còn trợ giúp việc lập phương án quản lý, kinh doanh, hướng dẫn thực hiện các thủ tục pháp lý thành lập doanh nghiệp hoặc bất cứ mô hình kinh doanh nào mà nhóm phụ nữ trên hướng tới. Chính sự chỉ chu, bài bản và tuyên truyền, giải thích đã giúp nhóm hiểu được tầm quan trọng của hồ sơ pháp lý trước khi thành lập doanh nghiệp hoặc bất kỳ mô hình kinh doanh nào sẽ giúp các chị em tự tin trong quá trình vận hành. Hiện nay, nhóm chị em tham gia sản xuất kinh doanh đã được hỗ trợ hoàn thiện hồ sơ pháp lý cho 03 sản phẩm trà để chuẩn bị tham gia đánh giá sản phẩm OCOP theo chương trình mỗi xã một sản phẩm. Điều đáng mừng hơn nữa, chị em trong nhóm ngoài việc đề nghị hỗ trợ pháp lý trong hoạt động sản xuất kinh doanh còn luôn tham vấn luật sư về những quyết định quan trọng của mình trong cuộc sống hàng ngày.

Từ 02 câu chuyện có duyên với nghề luật sư trên, thông qua Hội nghị này, tôi xin chia sẻ và đóng góp một số kinh nghiệm, bài học và đề xuất như sau:

1. Đối với doanh nghiệp nhỏ và vừa tại các tỉnh có thế mạnh sản phẩm nông nghiệp như Đắk Lắk, việc tư vấn, hỗ trợ pháp lý đối với doanh nghiệp vừa và nhỏ cần được sự ủng hộ của các cán bộ chuyên trách (Hội phụ nữ, Hội nông dân thuộc chính quyền địa phương) cùng các Hội đoàn thể khác là cầu nối đồng hành cùng luật sư, người làm tư vấn pháp lý doanh nghiệp để có thể tiếp cận và hiểu mong muốn của doanh nghiệp gắn liền với đặc thù kinh doanh, sản xuất tại địa phương. Thông qua đó người dân, doanh nghiệp hình thành thói quen sử dụng dịch vụ tư vấn pháp lý thường xuyên và vai trò của người tư vấn pháp lý dần được khẳng định, có chỗ đứng.

2. Giá trị của việc tư vấn pháp luật trong doanh nghiệp nhiều trường hợp không thể đo đếm, định lượng hoặc chủ doanh nghiệp có thể nhận ngay ra vai trò của pháp lý đối với doanh nghiệp của họ. Đa số những vụ việc có tư vấn pháp lý phải mất vài tháng, có khi vài năm chủ doanh nghiệp mới nhận thấy giá trị của việc họ đã sử dụng dịch vụ tư vấn pháp lý trước khi quyết định một việc liên quan đến hoạt động của doanh nghiệp. Ví dụ: trước khi ký hợp đồng mua bán, thay vì mua bán theo thói quen hoặc sử dụng hợp đồng mẫu, doanh nghiệp lựa chọn việc tham vấn của Luật sư, hoặc sử dụng dịch vụ của luật sư sẽ có thể định lượng được những nguy cơ doanh nghiệp có thể gặp phải. Và khi rủi ro xảy ra, chủ doanh nghiệp đã có phương án xử lý, hoặc chủ động đón nhận, xử lý. Ở một vài trường hợp khác khi được cảnh báo về rủi ro, cân đối khả năng tài chính, nhân sự của mình, chủ doanh nghiệp có thể quyết định đầu tư, không đầu tư, hoặc đổi hướng đầu tư phù hợp với khả năng của doanh nghiệp tại thời điểm đó. Chính vì đặc thù giá trị của tư vấn pháp lý không dễ dàng cân đong, đo đếm,

nên khi đã được Doanh nghiệp tin tưởng, người làm tư vấn pháp lý phải kiên trì theo đuổi và đồng hành cùng doanh nghiệp.

3. Hoạt động kinh doanh của Doanh nghiệp luôn thay đổi, cập nhật xu thế, nên vai trò của người làm tư vấn không chỉ là việc học hỏi, tham khảo thường xuyên, liên tục mà cần phải có sự tham vấn lẫn nhau. Việc phát huy trí tuệ tập thể của nhóm người/ tổ chức/ giữa các tổ chức hành nghề tư vấn pháp luật với nhau là điều cần thiết. Việc xây dựng mạng lưới các đơn vị tham gia hỗ trợ pháp lý tại mỗi địa phương thông qua Hội, Đoàn thể. Đây là cơ hội cho Đoàn Luật sư, Hội Luật gia tham gia và khẳng định vai trò của mình đối với hoạt động của Doanh nghiệp.

Với mục tiêu hỗ trợ pháp lý nhằm nâng cao hiểu biết, ý thức và thói quen tuân thủ pháp luật, hạn chế rủi ro, vướng mắc pháp lý trong hoạt động kinh doanh của doanh nghiệp, góp phần nâng cao năng lực cạnh tranh của doanh nghiệp và hiệu quả tổ chức thi hành pháp luật của chương trình này, tôi mong rằng không chỉ doanh nghiệp phát triển vững mạnh mà những người làm tư vấn pháp luật cũng khẳng định được vai trò của mình.

Trân trọng cảm ơn quý vị đã lắng nghe.